

Till finansutskottet

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom de riktlinjer för skattepolitiken som regeringen redovisar i vårpropositionen och tillstyrker de lagförslag som avser skattefrågor. Förslagen är i korthet följande.

Låg- och medelinkomsttagarna får en skattenedsättning under år 2000 som motsvarar dagens skattereduktion på 1 320 kr. Ett förslag om detta läggs fram i höst.

Fastighetsskatten för bostadshyreshus bestäms till 1,3 % under år 2000 och småhusens taxeringsvärden fryses under år 2000. Förslag om en motsvarande åtgärd för bostadshyreshusen läggs fram senare i år.

Reavinstbeskattningen av fastigheter justeras. De övergångsbestämmelser som löper ut med 1999 års utgång kommer inte att förlängas. Däremot införs ett nytt s.k. stickår. Något av åren kring 1980 kommer att kunna användas som grund för en schabloniserad beräkning av anskaffningsvärdet. Ett förslag av denna innebörd läggs fram i höst.

En utredning skall se över fåmansföretagens 3:12-regler och problemen kring generationsskiften.

Miljöincitamenten i trafikbeskattningen förstärks. El- och hybridbilar som blir skattepliktiga efter den 1 juli 1999 får en femårig befrielse från fordons-skatten.

Utskottet tillstyrker slutligen ramarna för utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd.

Utskottets ställningstaganden innebär att samtliga aktuella motioner avstyrks. Här ingår även ett antal motioner från den allmänna motionstiden som utskottet beslutat överlämna till finansutskottet. Dessa motioner avser reavinstbeskattning av fastighet och generationsskiften i familjeföretag.

Moderaterna, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet har redovisat avvikande meningar när det gäller skattepolitikens inriktning, ett antal sakfrågor och ramen för utgiftsområde 3.

Ärendet

Finansutskottet har berett berörda utskott tillfälle att yttra sig över 1999 års ekonomiska vårproposition i vad avser den ekonomiska politiken och utgiftstaket m.m. (yrkandena 1–5) och vissa skattefrågor (yrkandena 25–28) jämte motioner.

Skatteutskottet har den 4 maj 1999 beslutat att med eget yttrande överlämna ett antal motioner från den allmänna motionstiden till finansutskottet. Motionerna rör reavinstbeskattningen av fastighet och generationsskiften i familjeföretag.

Utskottet behandlar i det följande skattefrågor under rubriken Statsbudgetens inkomster och förslaget om preliminär fördelning på utgiftsområden m.m. under rubriken Utgiftsområden.

Regeringens överenskommelse med Vänsterpartiet och Miljöpartiet

Vårpropositionen bygger på en överenskommelse mellan den socialdemokratiska regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, vilka står bakom riktlinjerna för den ekonomiska politiken, budgetpolitiken, utgiftstaken, tilläggsbudgeten för 1999 och de föreslagna skatteförändringarna för år 2000. Samarbetet berör fem områden – ekonomi, sysselsättning, rättvisa, jämställdhet och miljö – och innefattar både konkreta förslag och åtaganden inför framtiden.

STATSBUDGETENS INKOMSTER

Skattepolitikens inriktning

Vårpropositionen

Sveriges ekonomi har återvunnit sin styrka. 1990-talets finansiella sammanbrott med kraftigt minskad sysselsättning har övervunnits genom en framgångsrik sanering av budgeten. Inflationen har etablerats på en låg nivå, sysselsättningen ökar och beroendet av bidrag och transfereringar minskar.

Regeringen gör bedömningen att Sverige kan tillåta sig såväl utgiftsökningar som skattesänkningar under perioden 2001 och framåt, förutsatt att de håller sig inom de ramar som kravet på överskott i de offentliga finanserna, utgiftstaken, konjunkturläget och den ekonomiska tillväxten medger. Regeringen kommer inte att medverka till skattesänkningar som skulle underminera välfärden, och målet om 2 % överskott i de offentliga finanserna skall vidmakthållas. En tillfredsställande kvalitet på vård, skola och omsorg måste garanteras. Målen om en jämn och rättvis fördelning skall tillgodoses.

Regeringen inbjöd i höstas samtliga riksdagspartier till överläggningar med syfte att undersöka förutsättningarna för en bred förankring av en kommande skattereform. Huvudsyftet är att skapa goda och stabila regler för tillväxt och sysselsättning samt att garantera välfärden och dess finansiering. Regeringen har också fört överläggningar med företrädare för näringslivet inom den s.k. Industrigruppen.

Regeringens mål är att med början under mandatperioden genomföra inkomstkattsänkningar för alla med tyngdpunkt på låg- och medelinkomsttagare. Skattesänkningarna bör utformas så att marginaleffekterna minskas och arbetskraftsdeltagande och utbildning uppmuntras. På så sätt kan en långsiktig förstärkning av Sveriges internationella konkurrenskraft åstadkommas, vilket är viktigt för att stärka välfärden. Sänkta inkomstskatter innebär inte bara lättnader för anställda utan också indirekt för företagen och deras ägare.

Regeringen bedömer att det finns ekonomiskt utrymme att medge en tillfällig skattelättnad för låg- och medelinkomsttagare även under år 2000. Regeringen är dock inte beredd att fastställa den exakta utformningen av en sådan skattelättnad nu, utan avser att återkomma till frågan i budgetpropositionen för 2000.

Näringslivsklimatet kommer att förbättras ytterligare. De mindre företagen har redan fått en nedsättning av socialavgifterna och för onoterade företag har en lättnad i dubbelbeskattningen införts. En rad förenklingar har också genomförts. Bl.a. har ett nytt system för redovisning och betalning av skatter och avgifter införts. Enligt vad regeringen anför kan skatteöverläggningarna leda till ändrade regler för näringslivet fr.o.m. inkomståret 2001. Redan dessförinnan kommer en rad åtgärder att vidtas. En anledning är att det är önskvärt att införa vissa skattelättnader samtidigt som avfallsskatten introduceras.

Regeringen aviserar att man kommer att föreslå att företagarnas skatteregler ändras så att en planerad möjlighet för bolagen att återköpa egna aktier kan genomföras. Aktiebolagskommittén har föreslagit att svenska aktiebolag skall kunna återköpa egna aktier under vissa förutsättningar. Ett skäl är att kapitalanvändningen effektiviseras genom att förutsättningarna för att föra tillbaka överskottsmedel till aktieägarna förbättras. Vidare kan generationsskiften i företag underlättas. De nya skattereglerna bör kunna tillämpas redan fr.o.m. inkomståret 2000 för publika företag.

Utländska företags möjligheter att investera i Sverige förbättras genom att kupongskatten på näringsbetingade aktier slopas. Sverige har sedan länge eftersträvat ett ömsesidigt avskaffande av kupongskatten på näringsbetingade innehav när dubbelbeskattningsavtal träffas, och denna ordning gäller också gentemot många länder. USA har emellertid inte accepterat en sådan överenskommelse med något land. Flera länder har under senare tid valt att ensidigt avskaffa kupongskatten. Det senaste exemplet är Danmark. För att undvika att utländska företags investeringar i Sverige missgynnas skattemässigt avser regeringen att i samband med budgetpropositionen föreslå att kupongskatten på näringsbetingade innehav slopas fr.o.m. den 1 januari 2000.

Investeringsviljan påverkas även av problem kring beskattningen av utländska nyckelpersoner som vistas i Sverige under kort tid. Flera europeiska länder, bl.a. två av våra grannländer, har genomfört lagstiftning som beaktar dessa problem, och krav har rests på att särskilda skatteregler skall införas även i Sverige för efterfrågade nyckelpersoner för att därigenom minska företagens lönekostnader. En promemoria med förslag om sådana skattelättnader kommer att läggas fram inom kort.

Vidare anförs att den dialog som inletts med näringslivet har varit fruktbar och förtjänar en fortsättning. Regeringens ambition är att fortsätta denna

dialog kring olika förslag som syftar till att stärka Sverige som företagarnation.

Stoppregelutredningen har föreslagit att de sk. stoppreglerna för fåmansföretagare slopas i betydande utsträckning. Regeringen kommer att lämna ett förslag till riksdagen i anslutning till budgetpropositionen.

Fåmansföretagarnas situation uppmärksammas också när det gäller uppdelningen på arbets- och kapitalinkomst och problembilden kring generationsskiftet. En utredare tillsätts med uppgift att föreslå nya, förenklade och tillväxtbefrämjande skatteregler.

Småföretagardelegationens förslag har enligt vad som anförs utvärderats av en interdepartemental grupp och en betydande del av förslagen är genomförda, beslutade eller under beredning. En ytterligare genomgång kommer att redovisas i samband med budgetpropositionen.

Regeringen överväger att ge jordbruket motsvarande regler inom energiskattesystemet som gäller för tillverkningsindustrin. Det totala uttagat av energiskatter bör dock inte minska.

Regeringen delar Skatteväxlingskommitténs bedömning av utrymmet för skatteväxling och anser att en fortsatt miljörelaterad av skattesystemet är en viktig uppgift för skatteöverläggningarna. Hänsyn måste tas till att industrins konkurrenskraft måste vara säkerställd även i framtiden. Det är viktigt att den elintensiva industrin satsar på teknisk utveckling.

Motionerna

I *Moderata samlingspartiets* partimotion Fil14 yrkandena 7 och 8 av Carl Bildt m.fl. (m) anförs att de höga svenska skatterna gör dubbel skada. Medborgarnas beroende av den politiska sektorns förmåga att klara sina åtaganden blir mycket stort. Samtidigt försvagas valfriheten och den trygghet som ligger i att ha kontroll över sin egen ekonomi. De höga skatterna snedvrider ekonomins sätt att fungera, försvårar möjligheterna att skapa förutsättningar för nya jobb och kväver tillväxtkraften i ekonomin.

En politik som syftar till att skapa förutsättningar för att de flesta skall kunna leva på sin lön måste därför enligt motionärerna stå på två ben. Det ena är en kraftfull skattesänkningsspolitik som syftar till att växla lägre skatter mot minskat behov av bidrag och offentliga subventioner. Det långsiktiga målet måste vara att den som är i behov av bidrag och offentligt stöd inte skall betala skatt och att den som betalar skatt inte skall behöva bidrag. Det andra benet är reformer på bl.a. skatteområdet, som syftar till att stärka tillväxtkraften i ekonomin, så att den höga arbetslösheten kan pressas tillbaka och antalet människor som av andra skäl blivit helt beroende av det offentliga för sin försörjning minskar. Skattesänkningarna bör utformas så att de bidrar till att lösa problemet med höga marginaleffekter för den som har bostadsbidrag eller betalar inkomstprövade avgifter.

För de kommande tre åren lägger motionärerna fram förslag om en serie skattesänkningar på arbete, boende och familjer som bl.a. medför att skattereformens principer om högst 30 % marginalskatt för de flesta och en högsta marginalskatt på 50 % åter nås.

Värns-katten slopas helt fr.o.m. år 2000 och ett förvärvs-avdrag vid den kommunala beskattningen kompenserar för uttaget av allmän pensionsavgift. Förvärvs-avdraget beräknas på inkomster upp till sju och ett halvt basbelopp och uppgår till 8 % av inkomsten år 2000. Förvärvs-avdraget höjs till 10 % år 2001 och 12 % år 2002. Kommunalskatten sänks generellt med 1 kr år 2001 och med ytterligare 1 kr år 2002 genom att staten tar över kostnader från kommunerna. Långsiktigt kan sänkningen av kommunalskatten bli 5 kr. Grundavdraget för alla höjs till 10 000 kr och förtidspensionärernas särskilda grundavdrag återställs. Barnbidraget förstärks fr.o.m. år 2000 med ett extra grundavdrag på 10 000 kr per barn. Sammantaget sjunker på detta sätt marginalskatten från 57 % år 1999 till under 50 % år 2002.

Bensinskatten sänks med 25 öre inklusive moms. Avdraget för resor till och från arbetet höjs till 16 kr per mil och gränsen för avdrag för kollektivresor m.m. sänks från 7 000 kr till 6 000 kr. Avdraget för pensionsförsäkringar återställs till ett basbelopp och avdrag medges för makes premie.

Fastighetsskatten skall enligt motionärerna tas ut på halva markvärdet och sänks dessutom till 1,2 % år 2000, till 1,1 % år 2001 och till 1 % år 2002. Fastighetsskatten bör på längre sikt ersättas med en schablonintäkt som grundar sig på det taxerade byggnadsvärdet. Härigenom löses enligt motionärerna problemen för boende i attraktiva områden och underlättas konstruktionen av enkla fastighetstaxeringsregler.

Sambeskattningen av förmögenhet slopas och skattepliktsgränsen höjs till 1,2 miljoner kronor. På sikt avvecklas förmögenhetsskatten.

Vidare föreslås en omläggning av skattepolitiken i syfte att göra jobben fler och tillväxten högre. Den dubbla beskattningen av riskkapital slopas. Vidare skall utdelning till fåmansföretagsägare beskattas som inkomst av kapital om ägaren har en marknadsmässig lön. Stoppreglerna vid transaktioner mellan ägaren och det egna företaget avskaffas. Särskilda skattevillkor övervägs för nya, teknikintensiva företag, och riskkapitalbolag beskattas som investmentbolag. Ytterligare lindringar i beskattningen av personaloptioner genomförs. Reglerna om skattekonto ändras så att företagen åter kan betala in skatter på förfallodagen. Royalty på patent beskattas som inkomst av kapital. Skatten på kapitalinkomster sänks successivt till 25 %. Den särskilda löneskatten på vinstandelsmedel avskaffas. Fastighetsskatten avskaffas successivt även för lokaler. I jordbruket sänks skatten på elkraft och eldningsolja till de nivåer som gäller för tillverkningsindustrin. Skatten på diesel för arbetsfordon i jordbruk och industri sänks. Fiskala energiskatter bör över huvud taget inte tas ut i produktionsledet. Beslut om genomförande av flertalet av de förenklingsförslag som Småföretagsdelegationen lagt fram i sitt slutbetänkande bör enligt motionärerna fattas omgående. F-skattsedeln bör tilldelas alla som begär det, om det inte framstår som uppenbart att företagssyftet är oseriöst. En skattereduktion på 50 % av kostnaden för hushållsnära tjänster införs.

I motion Fi31 (yrkande 4) av Bo Lundgren m.fl. (m) anfördes att kraven på undantag från inkomstbeskattningen för olika nyckelgrupper illustrerar behovet av en generell sänkning av skattetrycket. Sverige bör vara attraktivt att arbeta i för både svenskar och utlänningar. För att undvika gränsdragnings-

problem och skapa ett tydligt skattesystem är det bättre med generella sänkningar, t.ex. genom att den nya värnskatten slopas.

Kristdemokraterna anför i motion Fi15 yrkande 7 av Alf Svensson m.fl. (kd) att de ser det som sin uppgift att skapa en skattestruktur som gör att fler kan klara sig på sin egen lön och inte tvingas vara beroende av bidrag för att få hushållsekonomin att gå ihop. Grundbulten i kristdemokratisk politik är att ge stabila och goda villkor för fler och växande företag och därigenom öka sysselsättningen, minska arbetslösheten och trygga välfärden. Utrymmet för personligt ansvarstagande och tillväxt ökas genom att det totala skattetrycket sänks kraftigt under de kommande tre åren. Värnskatten avskaffas och grundavdraget höjs vid den kommunala taxeringen. Grundavdraget uppgår till 17 100 kr år 2000 och stiger till 20 300 kr år 2001. Avdragsrätten för pensionssparande höjs till ett basbelopp. Den särskilda löneskatten på vinstandelar avskaffas och en avdragsrätt införs för insättningar på individuella utbildningskonton. Gränsen för reseavdraget sänks från 7 000 kr till 6 000 kr. Fastighetskatten på bostadshus sänks till 1,4 % och beräknas endast på en tredjedel av markvärdet över 150 000 kr. Som ett led i en reformerad familjepolitik införs en avdragsrätt för styrkta barnomsorgskostnader upp till 10 % av basbeloppet per månad. Förmögenhetsskatten avvecklas i två steg. År 2001 sänks den till 0,5 % och år 2002 slopas den helt. Åtgärden finansieras genom att bolagsskatten höjs till 30 %. Arbetsgivaravgifterna sänks med 10 procentenheter på lönesummor upp till 900 000 kr. För egenföretagare utökas summan med 250 000 kr. Dubbelbeskattningen av utdelning på risksparande slopas. En 50-procentig skattereduktion införs för hushållstjänster i enlighet med det förslag som m, fp och kd lagt fram. Jordbruksnäringen får rättvisa konkurrensvillkor genom att elkraft och eldningsolja beskattas som i tillverkningsindustrin. Dieselskatten inom jordbruket slopas. Åkeri- och transportnäringen får gynnsammare skatteregler. Royaltyinkomster från patenterade uppfinningar skattebefrias två år och beskattas därefter under kapital. Sammantaget sänks skatterna med 21 miljarder kronor år 2000, 33 miljarder kronor år 2001 och med 36 miljarder kronor år 2002.

I *Centerpartiets* motion Fi16 av Lennart Daléus m.fl. (c) anför att Sverige behöver en politik för nya jobb och blomstrande företagande. Motionärerna vill riva hindren och ge bättre förutsättningar för små och medelstora företag. Motionärerna prioriterar tre områden, tillväxt, miljö och socialt ansvar. De förordar sänkt skatt för människor med vanliga inkomster och sänkta arbetsgivaravgifter för framför allt små företag för att skapa tillväxt och fler jobb samt höjda skatter på miljöstörande verksamhet. De föreslår att arbetsgivaravgifterna sänks stegvis under mandatperioden. Lönesummegränsen för nedsatt arbetsgivaravgift höjs till 2 miljoner kronor och för egenföretagare höjs gränsen till 300 000 kr. Sänkningen av procentsatsen bör enligt motionärerna fortsätta så att den totala sänkningen uppgår till 8 %. Reduktionen föreslås omfatta även egenföretagarnas egenavgifter. Konkurrensvillkoren för svenskt jordbruk förbättras genom att elkraft och eldningsolja beskattas som i tillverkningsindustrin. En 50-procentig skattesubvention på hushållstjänster som utförs i hemmet – sk. RUT-avdrag – föreslås (yrkande 22). Låg- och medelinkomsttagarnas inkomstskatt sänks. Centerpartiet godtar rege-

ringens förslag om en skattereduktion under år 2000 men vill på längre sikt ha en lösning med höjt grundavdrag som trappas av över en viss nivå. Sammanlagt uppgår skattesänkningarna till 4 miljarder kronor år 2000. Åtgärderna finansieras genom en grön skatteväxling med höjda miljö- och energiskatter. Produktionsskatten på el från kärnkraft höjs med 1 öre per kWh från år 2000 och höjs därefter årligen (yrkande 13). En kväveoxidskatt bör tas ut med 10 kr per kg NO_x för pannor med större effekt än 5 MW och med en nyttiggjord egenproduktion större än 20 GWh (yrkande 15). Den särskilda fastighetsskatten på enheter för vattenkraftsproducerad el återinförs (yrkande 16). Vidare bör regeringen återkomma med ett förslag om en miljöskatt på inrikes flygresor som utgår med ett belopp per passagerare (yrkande 17).

När det gäller inriktningen på längre sikt anför motionärerna att förmögenhetsskatten bör fasas ut, först genom att sambeskattningen avskaffas och därefter genom en utfasning i två steg. Ett permanent ROT-avdrag kopplat till en schablonintäkt bör övervägas. Dubbelbeskattningen av onoterade bolag bör på sikt avskaffas. Den särskilda löneskatten på anställdas vinstandelar bör avskaffas. Begränsningen till tio basbelopp vid beräkning av det kapitalbeskattade utrymmet bör halveras till fem basbelopp. Kommanditbolagen bör få en motsvarighet till den skattelindring som gäller för de onoterade bolagen genom att en större del av kommanditbolagets egna kapital får tas ut skattefritt (yrkande 19). De licensierade yrkesfiskarna i Sverige måste få ett skatteavdrag som utformas efter dansk modell eftersom den godkänts av EG-kommissionen (yrkande 21). Ett kompetenskonto införs (yrkande 9).

I *Folkpartiets* partimotion Fi17 yrkande 12 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) föreslås sänkt skatt på arbete och risksparande. Principerna bakom 1990 års skattereform återupprättas. Värns-katten slopas och de flesta betalar bara kommunal inkomstskatt. Ett kommunalt förvärvsavdrag byggs upp och ger en skattesänkning som motsvarar de ökade avgifterna till pensionssystemet. Förvärvsavdraget uppgår till 5,5 % år 2000, 8,5 % år 2001 och 12,5 % år 2002. Vid en inkomst på 200 000 kr uppgår förvärvsavdraget år 2002 till 25 000 kr. Genom att staten tar på sig kostnader sänks kommunalskatten ner mot 30 %. Dubbelbeskattningen av aktier slopas. På sikt halveras reavinstskatten på kapitalvinster. Förmögenhetsskatten avskaffas på tre fyra års sikt. I ett första steg höjs fribeloppet, avskaffas sambeskattningen och reduceras aktiers skattepliktiga andel. Pensionssparande skall kunna användas för kompetensutveckling. Ett första steg är att avdragsrätten för pensionssparande höjs från ett halvt basbelopp till ett och ett halvt basbelopp. Den statliga brytpunkten höjs i ett första steg så att endast 15 % av befolkningen betalar statlig inkomstskatt och flyttas sedan upp till avgiftstaket. Arbetsgi-varavgifterna i privat tjänstesektor sänks med 5 procentenheter. En skattereduktion på 50 % för hushållstjänster införs. Sammantaget uppgår skattesänkningarna till 20 miljarder kronor vid mandatperiodens slut.

Vidare anfördes att företagen måste få enklare regler (yrkande 13). Alla som vill bör kunna få F-skattsedel. Företagarna bör kunna slippa den förhandsdebiterade preliminärskatten och i stället betala i förhållande till faktiskt intjä-

nad inkomst. En förenklad företagardeklaration bör införas. Inbetalningsdagen till skattekonto skall räknas som bokföringsdag. Skattetillägget vid periodiseringsfel i momsredovisningen slopas. Servicecheckar för den som vill betala lön för ett arbete bör införas. Nystartade företag bör få uppskov med skatten så länge inga pengar tas ut ur bolaget. Sociala avgifter på vinstandelar slopas. Den uppsnabbade momsinsbetalningen slopas. 3:12-reglerna ändras. Avdragsreglerna bör vara generösare mot den som vill använda hemmet som arbetsplats.

I motion Fi27 av Kenth Skårvik m.fl. (fp, m, kd, c) hemställs att dubbelbeskattningen av aktieutdelning i alla typer av bolag avskaffas (yrkande 1). Motionärerna begär också en översyn av reavinstbeskattningen i syfte att underlätta företagets riskkapitalförsörjning (yrkande 2). De mindre företagen bör enligt motionärerna få ökade möjligheter till vinstreservationer (yrkande 3). Ytterligare stimulanser för riskkapitalförsörjningen bör utredas (yrkande 5). Företagens deklarationer bör förenklas (yrkande 7) och det bör bli enklare att få F-skattsedel (yrkande 8).

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är det viktigt att det utrymme som tillväxten skapar fördelas mellan ökade utgifter och sänkta skatter. Budgetsänringen har krävt såväl höjda skatter som minskade utgifter, och många människor har drabbats av utgiftsnedskärningarna. Den kraftigt minskade sysselsättningen gör också att många människor i dag är utestängda från arbetsmarknaden, och detta ökar kravet på den generella välfärdspolitiken. I takt med att tillväxten skapar ett utrymme måste det vara en viktig uppgift att återställa välfärden med dess trygghet, solidaritet, rättvisa och effektivitet. Åtgärder behövs inom vården, skolan och omsorgen. Det grundläggande synsättet måste vara att skattesänkningar inte får underminera välfärden.

Som regeringen framhåller i propositionen utgör de marginaeffekter som finns i skatte- och bidragssystemen, i synnerhet i de lägre inkomstskikten, ett hot mot integration och rättvisa. Regeringen avser att föreslå att en maxtaxereform, och allmän förskola införs stegvis från 2001 för att komma tillrätta med dessa effekter. Kommande skattesänkningar bör utformas så att marginalskatterna minskas och arbetskraftsdeltagande och utbildning uppmuntras. På så sätt kan en långsiktig förstärkning av Sveriges konkurrenskraft åstadkommas, vilket är viktigt för välfärden.

Förutsättningarna för företagsamheten bör förbättras ytterligare. Under senare år har en lång rad åtgärder vidtagits. En lättnad i dubbelbeskattningen av onoterade bolag har införts, och en nedsättning av socialavgifterna med särskild inriktning mot mindre företag har genomförts. En rad förenklingsåtgärder har vidtagits, bl.a. ett nytt system för redovisning och betalning av skatter och avgifter. De ytterligare åtgärder som regeringen nu redovisar har bl.a. sin grund i att regeringen bedömer att det är önskvärt att vissa skattelättnader införs i anslutning till att avfallsskatten introduceras. Som framgått avser åtgärderna en möjlighet till återköp av aktier, slopad kupongskatt på näringsbetingade aktier, slopande av ett stort antal stoppregler, etc. De sär-

skilda reglerna om fördelningen av aktiva fåmansföretagares inkomst och problemen kring generationsskiften kommer att utredas.

Skatteväxling kan enligt utskottets mening användas för att begränsa olika slags negativ miljöpåverkan och samtidigt ge intäkter för en reduktion främst av t.ex. skatten på arbete. Detta innebär att de miljöstyrande inslagen i skattesystemet ökar. Industrins konkurrenskraft måste säkerställas även i framtiden.

Med det anförda ställer sig utskottet bakom de förslag och överväganden som regeringen redovisar i vårpropositionen såvitt avser skatter. Utskottet återkommer dock i det följande till vissa sakfrågor som kräver särskild kommentar.

Skatt på inkomst

Kreditering av anställningsstöd på skattekonto

Vårpropositionen

Regeringen föreslår (yrkande 7) att anställningsstödet för långtidsarbetslösa omformas från ett kontantbidrag till en kreditering på skattekonto för arbetsgivare som anställer personal med anställningsstöd. De nya reglerna tillämpas fr.o.m. den 1 oktober 1999.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som inte tar ställning till anställningsstödet, har inte funnit någon anledning till erinran mot det lagförslag som regeringen lagt fram och tillstyrker att det antas om finansutskottet anser att en övergång från kontantstöd till kreditering på skattekonto bör genomföras.

Det fasta beloppet vid beskattningen av förvärvsinkomster

Vårpropositionen

Regeringen föreslår (yrkande 25) att det fasta beloppet om 200 kr vid beskattningen av förvärvsinkomster skall utgöra kommunal inkomstskatt även vid 2001 års taxering. Regeringen konstaterar att den kommunala sektorn fortfarande är i behov av en ekonomisk förstärkning.

Motionen

I motion Fi16 yrkande 10 av Lennart Daléus m.fl. (c) hemställer motionärerna att förslaget avslås och föreslår ett tillkännagivande till regeringen om att medlen i stället bör överföras till kommunerna genom anslag.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets bedömning kommer den tillfälliga omdirigeringen av skattemedel inte att ge upphov till några negativa effekter när det gäller de

Skatt på egendom

Sänkt fastighetsskatt för bostadshyreshus

Vårpropositionen

Regeringen föreslår (yrkande 27) att fastighetsskatten för hyreshus sänks från 1,5 till 1,3 % även under år 2000. Sänkningen görs i avvaktan på de ställningstaganden som regering och riksdag kan göra med anledning av de förslag Fastighetsbeskattningskommittén kan komma att lägga fram.

Motionerna

I *Moderaternas* partimotion Fi14 yrkande 8 delvis av Carl Bildt m.fl. (m) hemställs att förslaget avslås. Motionärerna hänvisar till att de föreslår en längre gående generell sänkning av fastighetsskatten.

I *Kristdemokraternas* partimotion Fi15 yrkande 6 av Alf Svensson m.fl. (kd) hemställer motionärerna att förslaget avslås. Motionärerna har ett eget förslag om sänkt fastighetsskatt under år 2000 som redovisas under skattepolitikens riktlinjer.

Även i *Centerpartiets* partimotion Fi16 yrkande 18 av Lennart Daléus m.fl. (c) hemställer motionärerna att förslaget avslås. Enligt motionärerna är sänkningen alltför kortsiktig och ger inte önskad effekt. Motionärerna begär ett tillkännagivande om att det är utomordentligt viktigt att Fastighetsbeskattningskommitténs förslag om låtnader för fastboende i skärgården läggs fram under hösten och med sikte på en retroaktiv lättnad även för 1998.

Utskottets ställningstagande

Ett resultat av den framgångsrika saneringen av Sveriges ekonomi är bl.a. att inflationen stabiliserats på en låg nivå. För bl.a. villaägarna har övergången från en inflationsekonomi med höga räntor till en stabil ekonomi med låga inflationsförväntningar och låg ränta i många fall medfört dramatiska förbättringar. Boende i hyreshus har i mindre utsträckning kunnat tillgodogöra sig de senaste årens räntesänkningar, och det finns mot denna bakgrund anledning att söka bidra till en sänkning av boendekostnaderna för dessa grupper. Den sänkning av fastighetsskatten som gäller under år 1999 har enligt utskottets mening haft en sådan effekt och bör därför förlängas i avvaktan på resultatet av Fastighetsbeskattningskommitténs arbete. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna i denna del.

Utskottet är inte berett att tillstyrka tillkännagivanden till regeringen om inriktningen eller planeringen av Fastighetsbeskattningskommitténs arbete och avstyrker därför motion Fi16 yrkande 18 även i övrigt.

Vårpropositionen

Regeringen föreslår (yrkande 26) att omräkningstalen för 2000 års taxeringsvärden för småhusenheter och småhus på lantbruksenheter skall vara desamma som de som gäller för år 1999. För hyreshus (bostadsdelen) skall omräkningstalet för år 2000 bestämmas till 1,00.

Regeringen avser vidare att senare i år återkomma med förslag till ytterligare regler inför 2001 års inkomsttaxering om hur underlaget för fastighetsskatt för hyreshus (bostadsdelen) skall fastställas. Utgångspunkten för ett sådant förslag är att 2000 års allmänna fastighetstaxering inte bör tillåtas slå igenom i fråga om uttag av fastighetsskatt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte någon erinran mot förslaget och tillstyrker propositionen i denna del.

Reavinstbeskattning av fastigheter*Vårpropositionen*

När reavinstreglerna för fastigheter ändrades vid 1990 års skattereform infördes en möjlighet att fortsätta att tillämpa äldre regler fram t.o.m. utgången av år 1999. Avsikten var att övergången till en nominell beräkningsmetod inte skulle ge tröskeeffekter för skattskyldiga som genom indexuppräkning m.m. kunde påräkna en låg reavinstskatt vid tillämpning av de äldre reglerna. Övergångsregeln innehåller inte någon möjlighet till fortsatt indexuppräkning. Under den tid övergångsregeln funnits har skatteuttaget vid fastighetsavyttringar avseende privatbostadsfastigheter sänkts från 30 % till 15 % samtidigt som regler om uppskov införts.

Att ha i princip dubbla reavinstskatteregler – dels en huvudregel, dels övergångsregler som bygger på bestämmelser som avskaffades för snart tio år sedan – är enligt vad regeringen anför i propositionen i längden inte acceptabelt. Regeringens uppfattning är därför att 1990 års beslut bör ligga fast.

Reavinstreglerna innehåller en bestämmelse som tar sikte på fastighetsförvärv före år 1952 (det s.k. stickåret). Ingångsvärdet får bestämmas till 150 % av 1952 års taxeringsvärde om den skattskyldige inte kan visa att den verkliga anskaffningskostnaden är högre. Syftet med regeln är att förenkla vinstberäkningen eftersom det efter hand blir allt svårare att känna till och hålla reda på relevanta uppgifter. Detta gäller särskilt om fastigheten är ärvd eller om man fått den i gåva. Fram till 1999 års utgång kan den skattskyldige alternativt använda en regel som gör det möjligt att bestämma ingångsvärdet till 133 % av 1970 års taxeringsvärde.

Det finns enligt regeringens mening skäl, inte minst förenklingsskäl, som talar för att ett nytt stickår bör bestämmas. Enligt regeringens mening bör ett år kring 1980 väljas. Detta skulle innebära betydande förenklingar för en-

skilda och myndigheter. Det är enligt regeringen viktigt att en sådan regel inte utformas så att den utifrån den nuvarande nominella utformningen av 1952 års regel leder till ett allmänt sett förändrat skatteuttag.

Regeringen avser att återkomma till riksdagen under hösten 1999 med ett lagförslag som innehåller en regel som utformats på det sätt som nu angetts.

Motionerna

I motion Fi31 av Bo Lundgren m.fl. (m) yrkar motionärerna att den nuvarande övergångsregeln förlängs med två år t.o.m. 2001 (yrkande 1) och att reglerna för reavinstbeskattning ses över så att ett förslag kan läggas fram i god tid före utgången av år 2001 (yrkande 2). Motsvarande yrkanden framställs i motion Sk601 yrkandena 1 och 2 av Bo Lundgren m.fl. (m). I motion MJ256 yrkande 5 av Göte Jonsson m.fl. (m) anføres att regeringen snarast bör återkomma med ett förslag som innebär att den nuvarande övergångsregeln fortsätter att gälla.

I motion Sk666 av Inger Strömbom (kd) anføres att reavinstreglerna är komplicerade och många gånger leder till nyckfulla resultat. Om övergångsregeln inte ersätts med ett nytt regelsystem kommer svårigheterna för skattskyldiga att redovisa en korrekt reavinstberäkning att öka markant. Skattereglerna måste ses över i syfte att få fram enklare regler och på det sättet minska rättsosäkerheten och godtycket i beskattningen.

I motion Fi16 yrkande 20 av Lennart Daléus m.fl. (c) hemställs att reglerna förlängs i avvaktan på ett förslag om en ny utformning fr.o.m. år 2001. I motion Sk306 yrkande 10 av Lennart Daléus m.fl. (c) framställs ett motsvarande yrkande. I motion Sk681 av Eskil Erlandsson m.fl. (c) begärs en utredning och ett snabbt förslag som kan träda i kraft i god tid före år 2000.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att dagens reavinstregler med ett skatteuttag på 15 % av den nominella vinsten och goda möjligheter till uppskov med beskattningen är rimliga och bra. Som regeringen anför riskerar en utsträckning av den tioåriga övergångstiden för de äldre reglerna att medföra en ohållbar situation med i princip två parallella system. Detta bör undvikas och utskottet har därför inte någon invändning mot regeringens bedömning att övergångstiden för de äldre reglerna bör löpa ut med utgången av år 1999.

Ett nytt stickår ger, som regeringen framhåller, en förhållandevis stor förenkling för enskilda och myndigheter och bidrar dessutom i viss mån till att öka rättvisan i tillämpningen genom att den som av olika skäl inte har kännedom om anskaffningsvärdet får tillgång till ett schablonavdrag. Utskottet anser dock i likhet med regeringen att valet av nytt stickår bör övervägas ytterligare.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena.

Vårpropositionen

De särskilda reglerna för beskattning av aktiva ägare i fåmansföretag (3:12-reglerna) har sin bakgrund i att kapitalinkomster till skillnad från förvärvsinkomster beskattas proportionellt. Eftersom fåmansföretagens ägare kan ta ut arbetsinkomsten som kapitalinkomst behövs det särskilda regler för denna situation. De nuvarande reglerna har kritiserats för sin uppbyggnad och framför allt för sin komplexitet. Kunskapen om reglernas effekter på företagens investeringar och deras inverkan på tillväxten är begränsad. Till bilden hör möjligheterna att åstadkomma generationsskiftet i företaget på ett kostnads-effektivt sätt.

Inom Finansdepartementet pågår en översyn av lagen om arvsskatt och gåvoskatt. Avsikten är att åstadkomma en modernare lagstiftning som är bättre anpassad till dagens villkor. Ändrade kapitalbeskattningsregler i kombination med 3:12-reglerna gör att förhållandena numera är annorlunda och mer komplicerade än vad som var fallet när arvs- och gåvoskattelagstiftningens regler om värdering av företag kom till.

Regeringens strävan är att åstadkomma ett än mer småföretagarvänligt och tillväxtfrämjande regelsystem utan att utöka möjligheterna till skatteplaneering. Enligt regeringens mening bör därför 3:12-reglerna och de regler som gäller för generationsskiftet ses över. Regeringen har för avsikt att så snart som möjligt tillkalla en särskild utredare. I uppdraget skall ingå en utvärdering av de gällande reglerna och att mot bakgrund av den gjorda utvärderingen föreslå nya, förenklade och tillväxtfrämjande skatteregler.

Motionerna

I flera motioner från den allmänna motionstiden under hösten 1998 begärs en översyn av arvs- och gåvobeskattningen, kapitalbeskattningen och 3:12-reglerna i syfte att underlätta generationsskiftet i företag. Sådana yrkanden framställs i motionerna Sk630 delvis av Göte Jonsson (m), Sk309 yrkande 9 av Alf Svensson m.fl. (kd), Sk719 av Dan Ericsson (kd) och N238 yrkande 3 av Lennart Daléus m.fl. (c). I motion Sk690 av Inga Berggren m.fl. (m, kd, c, fp) begärs ett tillkännagivande om att arvs- och gåvoskatten på arbetande kapital i onoterade företag bör slopas.

I motion Fi27 yrkande 4 av Kenth Skårvik m.fl. (fp, m, kd, c), som väckts med anledning av vårpropositionen, framhålls vikten av att den aviserade utredningen bedrivs skyndsamt.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening tillgodoses i allt väsentligt flertalet av de nu aktuella motionsyrkandena genom den översyn av 3:12-reglerna och frågorna kring fåmansföretagens generationsskiftet som regeringen aviserar.

När det gäller vikten av att den aviserade utredningen bedrivs skyndsamt framgår det av vårpropositionen att regeringen har helt klart för sig att den aviserade översynen har stor betydelse för företagens möjlighet att växa.

Något påpekande från riksdagens sida om betydelsen av denna utredning torde därför inte vara behövligt.

1998/99:SkU5y

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionsyrkandena i den mån de inte tillgodosetts genom vad utskottet anfört.

Skatt på varor och tjänster

Elbilar, elhybridbilar och bilar som drivs med alternativa bränslen

Vårpropositionen

Regeringen föreslår (yrkande 28) att elbilar och elhybridbilar får en femårig fordonsskattebefrielse från den 1 juli 1999. Lätta fordon har en femårig fordonsskattebefrielse om de uppfyller kraven för miljöklass 1. Fordon som drivs enbart med el från batterier i fordonet (elbilar) och fordon som drivs både med el från batterier och bränsle i en förbränningsmotor (elhybridbilar) omfattas dock inte av någon sådan skattebefrielse trots att dessa bilar får anses vara lika miljövänliga som fordon i miljöklass 1. Regeringen föreslår därför att även el- och elhybridfordon skall omfattas av den femåriga skattebefrielsen. Skattebefrielsen bör dock endast gälla el- och elhybridfordon som blir skattepliktiga från den 1 juli 1999.

Inom Regeringskansliet bereds vidare ett förslag om en möjlighet att sätta ned förmånsvärdet för elbilar, elhybridbilar och bilar som drivs med alternativa bränslen fr.o.m. beskattningsåret 1999. Vidare avser regeringen att föreslå att en skattelättnad införs i trafikbeskattningen för lätta fordon som uppfyller EU:s framtida avgaskrav.

Motionerna

I motion Fi31 yrkande 5 av Bo Lundgren m.fl. (m) hemställs att riksdagen sätter ner förmånsvärdet för el- och elhybridbilar samt bilar som drivs med alternativa bränslen till vad som motsvarar förmånsvärdet för en motsvarande bensindriven bil. Beslutet bör enligt motionärerna gälla fr.o.m. den 1 juli 1999.

I motion Fi30 av Claes-Göran Brandin och Marianne Carlström (s) begärs ett tillkännagivande om att förmånsvärdet för elbilar, elhybridbilar och bilar som drivs med alternativa bränslen bör jämföras med förmånsvärdet för traditionellt framdrivna bilar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran mot förslaget om en femårig skattebefrielse för el- och hybridfordon. Som regeringen föreslår bör stimulansen vara begränsad till fordon som registreras efter ikraftträdandet. För att detta syfte skall nås krävs det dock en justering av lagförslaget. Utskottet återkommer i annan ordning till finansutskottet om den närmare utformningen av en sådan lagändring. Med denna justering tillstyrker utskottet propositionen i denna del.

När det gäller förmånsvärdet för elbilar, elhybridbilar och bilar som drivs med alternativa bränslen framgår det av vårpropositionen att regeringen bereder denna fråga och att arbetet är inriktat på att nedsättningsmöjligheten skall gälla redan fr.o.m. 1999. Utskottet förutsätter att beredningsarbetet fullföljs utan dröjsmål och är inte berett att nu lägga fram förslag om omedelbar lagstiftning i frågan och inte heller att tillstyrka ett tillkännagivande till regeringen. Utskottet avstyrker motionerna Fi30 och Fi31 yrkande 5.

Biodrivmedel

Vårpropositionen

För att stimulera en introduktion av alternativa drivmedel avser regeringen att lämna in en ansökan till kommissionen för att kunna medge skattebefrielse för biodrivmedel, t.ex. etanol och rapsmetylester. Det skattebortfall som blir följderna av skattelättnaderna bör kompenseras genom skattehöjningar på fossila bränslen. På sikt bör emellertid alla bränslen vara föremål för beskattning, och därför bör den totala skattebefrielsen vara begränsad till att gälla under ett introduktionsskede. Regeringens bedömning är att energiskatt skall börja tas ut på biodrivmedel från år 2004.

Motionerna

I en kommittémotion från *Moderaterna*, Fi31 yrkande 3 av Bo Lundgren m.fl. (m), motsätter sig motionärerna planerna på en beskattning av biodrivmedel från 2004. Motionärerna anför att en sådan beskattning motverkar möjligheterna att nå målet om sänkta koldioxidutsläpp. De begär ett tillkännagivande av denna innebörd.

Också i *Kristdemokraternas* partimotion Fi15 yrkande 8 av Alf Svensson m.fl. (kd) begärs ett tillkännagivande om att energiskatt inte skall tas ut på biodrivmedel. I motion Fi34 av Ulf Björklund (kd) anför att berörda intressenter oroas av att regeringen ännu inte sökt det aviserade undantaget för biodrivmedel. En uppbyggnad av en inhemsk etanolproduktion tar enligt motionärerna minst tio år och det måste finnas garantier för att biobränslen alltid har ett konkurrensförsteg även om de beskattas. Om en inhemsk produktion med många arbetstillfällen skall kunna byggas upp måste regeringen ge tydliga signaler om skattebefrielse med denna inriktning.

I *Centerpartiets* partimotion Fi16 yrkande 14 av Lennart Daléus m.fl. (c) anför att utvecklingen och etableringen av biodrivmedel för fordon måste fortsätta att vara befriad från skatt och att skattebefrielsen måste gälla i enlighet med de utfästelser som gjorts, dvs. under fem+tre+tre år. Vidare anför att regeringen 1998 utfäst sig att inte göra en framställan till kommissionen om undantag. Biodrivmedel bör enligt motionärerna vara skattebefriade på nuvarande grund också i fortsättningen, och någon framställan till kommissionen bör inte göras.

Enligt utskottets mening har de nuvarande reglerna med en grundläggande skatteplikt för alla bränslen som används som drivmedel och en dispens för pilotprojekt kritiserats bl.a. därför att kravet på förnyelse av dispensererna gjort det svårt att genomföra långsiktiga investeringar på området. Den ansökan om ett undantag som regeringen aviserar i vårpropositionen kommer att göra det möjligt att ha en generell nedsättning av skatten på biobränslen och ökar på det sättet möjligheten att genomföra långsiktiga investeringar. Ett särskilt undantag för biobränslen är därför enligt utskottets mening att föredra framför nuvarande system med särskilda, tidsbegränsade dispenser.

Utskottet instämmer även i regeringens bedömning att energiskatt skall tas ut på biobränslen från år 2004, men framhåller att det även på längre sikt är aktuellt att överväga skattemässigt gynnande av biodrivmedel i förhållande till fossila drivmedel.

Med det anförda avstyrker utskottet de aktuella motionerna.

Jordbrukets energibeskattnings

Vårpropositionen

Regeringen har i regeringsförklaringen den 6 oktober 1998 uttalat sig för att jordbruket skall ges villkor som är likvärdiga med andra näringars. Regeringen anser att det finns anledning att överväga att skattemässigt jämställa jordbruket med industrin. Ett sådant förslag finns i betänkandet En livsmedelsstrategi för Sverige (SOU 1997:167). Det skattebortfall som en ändring medför bör enligt vad som anförs finansieras inom energiskattesystemets ram.

Regeringen anför att en skatteförändring för jordbruket med fördel kan ske i ett större energipolitiskt sammanhang. Jordbrukets energibeskattnings kan aktualiseras i samband med de pågående överläggningarna om skattepolitikens framtida utformning mellan samtliga riksdagspartier.

Motionerna

I motion Fi33 yrkandena 3–5 av Göte Jonsson m.fl. (m) hemställs att skatten på elkraft och eldningsolja som används i jordbruk sänks till de nivåer som gäller för tillverkningsindustrin. Vidare yrkas att skatten på diesel för arbetsfordon i jordbruk och industri sänks.

Också i motion Fi23 yrkandena 1 och 2 av Holger Gustafsson m.fl. (kd) begärs att jordbruksnäringen får rättvisa konkurrensvillkor genom att elkraft och eldningsolja beskattas som i tillverkningsindustrin. Även dessa motionärer yrkar att skatten på diesel inom jordbruket sänks.

I Centerpartiets partimotion Fi16 yrkande 12 av Lennart Daléus m.fl. (c) hemställs att jordbrukets elkraft och eldningsolja skall beskattas på samma sätt som i tillverkningsindustrin. Dessa motionärer föreslår vidare att näringen kompenseras för att den betalar ett högre dieselpreis än i konkurrentländerna. För växthusnäringen föreslås en generell nedsättning av koldioxidskatten som även omfattar grönfodertorkar.

Av vårpropositionen framgår att regeringen avser att ge jordbruksnäringen samma villkor som tillverkningsindustrin när det gäller beskattningen av elkraft och eldningsolja och att avsikten är att det skattebortfall som uppkommer skall täckas inom energiskattesystemets ram. Som regeringen framhåller är det en fördel om en sådan förändring kan genomföras i ett större energipolitiskt sammanhang. Utskottet utgår ifrån att denna fråga aktualiseras i de pågående skatteförhandlingarna, vilket innebär att resultat bör kunna redovisas under hösten 1999.

Mot bakgrund av det anförda finns det enligt utskottets mening inte någon anledning för riksdagen att nu fatta beslut eller göra tillkännagivanden till regeringen angående jordbrukets eller växthusnäringens beskattning. Utskottet avstyrker därför de aktuella motionsyrkandena.

När de gäller drivmedel för jordbrukets och industrins arbetsfordon har utskottet vid ett flertal tillfällen avstyrkt yrkanden om en sänkning av skatten med hänvisning till att det är viktigt att miljöklassningen av bränslen för förbränningsmotorer får fullt genomslag. Utskottet är således inte berett att tillstyrka någon form av avsteg från kravet på användning av miljöklassade och högbeskattade bränslen i dessa fordon. Med hänvisning till de pågående skattesamtalen är utskottet inte heller berett att nu tillstyrka någon annan form av skattenedsättning för dessa drivmedel. Utskottet avstyrker därför yrkandena om sänkt skatt för jordbrukets och industrins arbetsfordon.

UTGIFTSOMRÅDEN

Preliminär fördelning på utgiftsområden 2000–2002

Vårpropositionen

Utgiftsområde 3 omfattar Riksskatteverket, skattemyndigheterna och Tullverket. För år 1999 uppgår de totala anslagen enligt statsbudgeten till ca 5,8 miljarder kronor, varav ca 4,7 miljarder kronor till skatteförvaltningen.

I syfte att säkerställa att utgiftstaket för staten inte överskrids under år 1999 har regeringen fattat beslut om en begränsning av belastningen på vissa anslag. Syftet är att säkra en viss övergripande kontroll av myndigheternas anslagsförbrukning med hänsyn till dessas möjlighet att använda anslagsbesparingar och anslagskredit. För anslaget A 2 Skattemyndigheterna har regeringen fastställt ett begränsningsbelopp på 4 482 miljoner kronor för 1999. Anslaget för samma år uppgår till 4 362 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner en preliminär fördelning på utgiftsområden under åren 2000–2002 som riktlinje för regeringens fortsatta budgetarbete. För utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd föreslås att utgiftsramen för år 2000 bestäms till 5 770 miljoner kronor. För år 2001 föreslås en utgiftsram på 5 837 miljoner kronor. I förhållande till budgetpropositionen för 1999 innebär beloppen en sänkning med 68 miljoner kronor respektive 88 miljoner kronor. För år 2002 föreslås en preliminär utgiftsram för utgiftsområde 3 på 5 919 miljoner kronor.

Riksskatteverket har i en fördjupad resursanalys bl.a. tagit upp det långsiktiga resursbehovet för kontrollverksamheten. Samtidigt har Riksrevisionsverket i flera projekt behandlat skattekontrollen och dess effekter och en granskning har även gjorts av Riksdagens revisorer. Det finns således ett omfattande material att ta ställning till vad gäller skattekontrollens inriktning och omfattning, och regeringen avser att redovisa sin bedömning i budgetpropositionen för år 2000.

Under våren 1999 omorganiseras Tullverket. Myndigheten förändras från att bestå av Generaltullstyrelsen och tolv regionala myndigheter till att vara en myndighet med en central ledning och sex tullregioner. Organisationen har utformats för att ge bättre förutsättningar för en enhetlig tillämpning av regelverk och rutiner. Den kommer även att innebära en effektivisering av arbetet i och med att fler personer kommer att arbeta i den operativa verksamheten och färre inom administrationen. Resurserna kommer att koncentreras till de områden där trafiken är som mest intensiv. Sammantaget bör detta enligt regeringen bl.a. resultera i en effektivare kontrollverksamhet. Den nya organisationen är tänkt att gälla från den 1 juli 1999. Inom Tullverket pågår ett utvecklings- och effektiviseringsarbete bl.a. inom det s.k. RISK-projektet. Projektet vidareutvecklas nu inom Tullverket, vilket bör ge en ännu effektivare tullhantering i framtiden och därmed även en ökad kvalitet och träffsäkerhet i kontrollarbetet.

Motionerna

I motion Fi14 yrkande 5 av Carl Bildt m.fl. (m) anförs att smugglingen av cigaretter har ökat kraftigt trots den skattesänkning som riksdagen beslutat om, och motionärerna föreslår att utgiftsområdet tillförs ytterligare 50 miljoner kronor under vart och ett av åren 2000–2002.

I motion Fi15 yrkande 4 av Alf Svensson m.fl. (kd) anförs att skattekontrollen måste effektiviseras i syfte att hålla tillbaka den svarta sektorn. Tidigare erfarenheter visar enligt motionärerna att satsningar på detta område ger minst sex gånger pengarna. Motionärerna föreslår ett tillskott på 200 miljoner kronor. Vidare föreslås en förstärkning av Tullverkets resurser med 80 miljoner kronor för kontroll och spaning mot illegal införsel av narkotika, vapen etc. Sammantaget föreslår motionärerna att utgiftsramen höjs med 280 miljoner kronor under åren 2000–2002.

I motion Fi16 yrkande 23 av Lennart Daléus m.fl. (c) anförs att Tullverket behöver förstärkta resurser för kontroll och omhändertagande av smuggelvaror och att narkotikahundar är ett av de bästa sätten att hitta gömda droger. Motionärerna föreslår att utgiftsområdet tillförs 10 miljoner kronor under åren 2000–2002.

I motion Fi17 yrkande 4 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) anförs att en förstärkning av skattemyndigheternas resurser är lämplig för att få en effektivare verksamhet som drar in mer skatteintäkter. Motionärerna föreslås att utgiftsområdet tillförs 150 miljoner kronor åren 2000–2002.

Utskottet har nyligen behandlat frågor om den framtida inriktningen av skattekontrollen och skattemyndigheternas resursbehov i ett betänkande om Riksdagens revisorers förslag angående resursförstärkning till skattemyndigheternas kontrollverksamhet (bet. 1998/99:SkU14). I betänkandet har utskottet redovisat vissa överväganden i anslutning till revisorernas förslag, Riksskatteverkets rapport Fördjupad resursanalys för skatte- och kronofogdemyndigheterna åren 2000–2002 och Riksrevisionsverkets rapport Skattekontrollen och pengarna. Riksdagen har på förslag av utskottet som sin mening givit regeringen till känna att utskottets överväganden bör beaktas i det pågående arbetet med att se över skattemyndigheternas kommande resursbehov och skattekontrollens inriktning.

När det gäller förslagen om ytterligare medel för skattekontrollen i syfte att på ett enkelt sätt öka statens inkomster har utskottet i det nämnda betänkandet noterat att man från flera håll varnar för en alltför stark fokusering på beloppsmässiga effekter av enskilda kontrollinsatser och att det är viktigare att se till hur skattekontrollen på lång sikt bidrar till ett så litet skattebortfall som möjligt. Utskottet har ansett att aspekter som dessa bör tänkas igenom noga i samband med de aviserade övervägandena rörande skattekontrollens inriktning.

Av betänkandet framgår vidare att utskottet tagit intryck av oroande signaler från flera håll om att kontrollverksamheten berörs negativt när besparingar och personalindragningar inte i tillräcklig omfattning har kunnat mötas med rationaliseringar och effektiviseringar. Det är därför värdefullt att RSV i sin rapport lämnat en analys av hur stora resurser som behövs för att upprätthålla skattemyndigheternas verksamhet på den nivå som uppnåddes 1997 och vilken verksamhetsnivå som uppnås med den anslagsnivå som angavs i budgetpropositionen för 1999. RSV:s analys ingår i det material som skall ligga till grund för regeringens överväganden rörande det framtida resursbehovet.

När det gäller Tullverket vidhåller utskottet sin uppfattning att det är viktigt att tullen har tillräckliga resurser för att bedriva verksamheten på ett kraftfullt sätt men att en ytterligare effektivisering av gränskontrollen bör åstadkommas inte genom ökade anslag utan genom rationaliseringar och organisationsförändringar. Den omfattande omorganisation som för närvarande genomförs i syfte att nå en bättre kvalitet i arbetet och en effektivare verksamhet både vad gäller service och kontroll ligger enligt utskottets uppfattning väl i linje med vad utskottet tidigare har anfört i detta hänseende. Utskottet utgår ifrån att narkotikakontrollen även i fortsättningen ges högsta prioritet och att även kontrollen av sprit- och tobaksinförsel prioriteras högt. Utskottet konstaterar också att det ovan redovisade beslutet av regeringen om begränsning av belastningen av vissa anslag inte berör Tullverket.

Avslutningsvis vill utskottet för dagen inte motsätta sig den mindre nedjustering av utgiftsramen för utgiftsområde 3 som föreslås i propositionen. Med hänvisning till det som nyss sagts i fråga om vikten av en grundlig analys av bl.a. det framtida resursbehovet då det gäller skatteförvaltningens kontrollverksamhet förutsätter utskottet liksom tidigare att regeringen lämnar

en redovisning i nästa budgetproposition och återkommer med de förslag som kan visa sig påkallade när resultatet av analysen föreligger. Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker de nu behandlade motionerna och motionsyrkandena som dock – i den mån de behandlar frågan om ökade resurser till skatteförvaltningen – får anses tillgodosedda genom utskottets ställningstagande.

Stockholm den 11 maj 1999

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Per Erik Granström (s), Carl Erik Hedlund (m), Ulla Wester (s), Kenneth Lantz (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp), Lars U Granberg (s), Catharina Hagen (m), Claes Stockhaus (v) och Lars Lilja (s).

Avvikande meningar

1. Skattepolitikens inriktning – m

Carl Fredrik Graf, Carl Erik Hedlund, Marietta de Pourbaix-Lundin och Catharina Hagen (alla m) anför:

Vi anser att nyföretagandet måste främjas och att dagens företag, små som stora, måste få möjlighet att växa i Sverige. Vårt mål är att skapa förutsättningar för så många nya arbetstillfällen i företagen att arbetslösheten avskaffas som samhällsproblem och att växla lägre skatter på arbetsinkomster mot minskade bidrag och subventioner, så att det blir möjligt att leva på sin lön och bygga upp ett eget sparande.

En politik som syftar till att skapa förutsättningar för de flesta att kunna leva på sin lön måste stå på två ben. Det ena är en kraftfull skattesänkingspolitik, som syftar till att växla lägre skatter mot minskat behov av bidrag och offentliga subventioner. Det andra benet är reformer som syftar till att stärka tillväxtkraften i ekonomin, så att den höga arbetslösheten kan pressas tillbaka.

För de kommande tre åren lägger vi fram konkreta förslag om skattesänkningar på arbete, boende och familjer. Dessa förslag innebär att målet för marginalskattereformen – 30 % inkomstskatt för de flesta och 50 % högsta marginalskatt – åter nås.

- Ett förvärvsavdrag vid den kommunala beskattningen kompenserar låg- och medelinkomsttagarna för de höga egenavgifterna. Det beräknas som en viss andel av den pensionsgrundande inkomsten upp till taket för

egenavgifterna. Avdraget uppgår till 8 % år 2000, 10 % år 2001 och 12 % år 2002.

1998/99:SkU5y

- Det allmänna grundavdraget höjs med 1 300 kr till 10 000 kr och barnfamiljernas ekonomi förstärks genom att de vid sidan av barnbidraget får ett extra grundavdrag på 10 000 kr för varje barn vid den kommunala beskattningen.
- Kommunalinkatten sänks med 1 kr år 2001 och ytterligare 1 kr år 2002 genom att staten tar över kostnader från kommunerna.
- Den nya värnskatten slopas. Värnskatten utgör en skatt på kunskap och kompetens och driver högtbildade ut ur landet.

Våra förslag innebär att marginalskatterna minskar rejält för alla år 2002. Sänkningen är 4–7 procentenheter beroende på grundavdragets upp- och nedtrappning. Den högsta marginalskatten sjunker från knappt 57 % till under 50 % vid genomsnittlig kommunalinkatt. Behovet av sänkta marginalskatter framgår inte minst av de särskilda skatteregler för utländska experter som regeringen aviserar i vårpropositionen. Vi anser att Sverige bör vara attraktivt att arbeta i för både svenskar och utlänningar. Vi föreslår vidare följande skattesänkningar på arbete, boende och familjer.

- Fastighetsskatten på bostäder sänks till 1,2 % av taxeringsvärdet år 2000. Därefter sänks den med 0,1 procentenhet per år och uppgår 2002 till 1 %. Orimliga regionala skillnader vid fastighetsbeskattningen lindras genom att markvärdet inte tas upp till beskattning fullt ut. I avvaktan på en permanent lösning justeras underlaget för uttag av fastighetsskatt så att endast hälften av markvärdet tas med. Ett tak för den del av markvärdet som beskattas bör införas. På sikt bör fastighetsskatten på småhus ersättas av en schablonintäkt som tas upp till beskattning som inkomst av kapital. Schablonbeskattningen bör utformas så att underlaget för beskattning endast är det taxerade byggnadsvärdet.
- För många hushåll är resorna till och från arbetet långa. Kollektivtrafiken är i de flesta fall inget alternativ. Det är då nödvändigt att använda bilen. Avdraget för resor till och från arbetet höjs till 16 kr per mil och inkluderar resor till barnomsorg. Det ej avdragsgilla beloppet, som främst berör kollektivresor, sänks från 7 000 till 6 000 kr.
- Avdragsutrymmet för pensionsförsäkringar återställs till ett basbelopp och avdrag medges för pensionssparande för makes räkning.
- Härutöver avsätts medel för en omedelbar förlängning av reavinstreglerna för fastigheter och för en återställning av förtidspensionärernas särskilda grundavdrag.
- En viktig del av företagstillväxten måste komma inom den privata tjänstesektorn. Moderata samlingspartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna har föreslagit att en skattereduktion på 50 % införs för privatpersoners betalning av arbetskostnaden för hushållsnära tjänster upp till 25 000 kr per år. Det innebär att det ”vita” priset, direkt vid köpet, hal-

veras jämfört med dagens regler. En reform av detta slag är ett viktigt steg mot lägre skatt på arbete och en växande och dynamisk tjänstesektor. Det går lätt att genomföra och kan sannolikt snabbt ge fler nya jobb.

- Höjd bensinskatt i kombination med andra kostnadsökningar försvagar hushållsekonomin och minskar intresset för att ta arbete på större avstånd från hemmet. Det minskar rörligheten på arbetsmarknaden. Mot denna bakgrund bör bensinskatten omedelbart sänkas med 20 öre (med 25 öre inkl. moms) till den nivå som gällde före den senaste höjningen.

Vår politik för tillväxt, företagande och nya jobb innebär dessutom följande.

- Den dubbla beskattningen av riskkapital är skadlig och slopas. Investeringar i företagande skall naturligtvis inte beskattas hårdare än andra investeringar. Ett slopande av dubbelbeskattningen skulle bidra till att hejda företagsflykten ur landet.
- Förmögenhetsskatten är en extraskatt på avkastning av kapital och motverkar en både nödvändig och angelägen kapitalbildning. Skatten belastar skilda tillgångar olika hårt, vilket leder till snedvridande effekter som försämrar ekonomins funktionssätt. Denna skatt avvecklas därför successivt. Som ett första led i avvecklingen slopas sambeskattningen, och gränsen för skatteplikt höjs till 1,2 miljoner kronor fr.o.m. år 2000.
- Fämansföretagare som redovisar en rimlig arbetsinkomst skall få rätt att betrakta övrig avkastning som utdelning. Det finns dessutom få sakliga skäl för de stoppregler som i dag gäller för fämansföretagen. Stoppreglerna måste avskaffas snarast.
- Svenskt jordbruk får sänkta skatter på elkraft, eldningsolja och drivmedel för sina arbetsfordon. Vi återkommer till denna fråga i avvikande mening 13 Jordbrukets energibeskattnings. Även industrins arbetsfordon befrias från dieselskatt.
- Den särskilda löneskatten på vinstandelsmedel bör avvecklas.
- Reklamskatten slopas genom en växling mot moms på tidningar.
- Uppfinnare och innovatörer måste uppmuntras. Regler införs som gör att uppfinnare och innovatörer får ta upp inkomst av royalty från patent som kapitalinkomst.
- Den internationella ekonomiska integrationen medför en betydande risk för att väsentligt högre skattesatser i Sverige urholkar rörliga skattebasen. Det har redan märkts när det gäller exempelvis beskattningen av kapitalinkomster, punktskatter som ölskatten och beskattningen av drivmedel. Vi avsätter därför i vårt budgetalternativ ett finansierat utrymme på 2 miljarder kronor för sådana åtgärder.

Vidare bör riskkapitalsatsningar i nya teknik- och kunskapsintensiva företag stimuleras genom skattelättnader. I sammanhanget kan också övervägas att beskatta riskkapitalbolag som investmentbolag. Därutöver bör ytterligare

lindringar i beskattningen av personaloptioner genomföras. Kapitalinkomstskatten är alltför hög i ett internationellt perspektiv och bör successivt sänkas till 25 %. Fiskala energiskatter bör över huvud taget inte tas ut i produktionsledet.

Krånglet för företagen måste upphöra. Det är fel att jämställa förfallodag och bokföringsdag vid inbetalning till skattekonto. Det leder till osäkerhet när betalningen måste erläggas för att den skall kunna bokföras i rätt tid. Företagare måste få tillbaka möjligheten att betala sin skatt på förfallodagen. F-skattsedeln är i realiteten en nödvändig förutsättning för allt företagande. Det måste därför bli betydligt lättare att erhålla F-skattsedel. F-skattsedel bör tilldelas alla som begär det, om det inte framstår som uppenbart att det föregivna företagssyftet är oseriöst.

Företagskrånglet har ingående behandlats av regeringens egen småföretagsdelegation. Trots att det har gått över ett år sedan presentationen av delegationens första delbetänkande med 26 konkreta förenklingsåtgärder har nästan ingenting gjorts från regeringens sida. Nya grupper har tillsatts, beredningsarbete sägs pågå och förslag aviseras till senare tidpunkter. Moderata samlingspartiet är berett att omgående fatta beslut om genomförande av den helt övervägande delen av de 71 förslagen i Småföretagsdelegationens slutbetänkande.

Inriktningen av skattepolitiken på längre sikt måste vara att fullfölja den skattepolitik vi förordar för de närmaste tre åren. Grundläggande är att skapa ett gott klimat för det företagande som är grunden för välståndsutvecklingen. En viktig förutsättning är därvid att inkomstskatten sänks rejält för såväl medarbetare som företagare.

Med det anförda tillstyrker vi motionerna Fi14 (m) yrkandena 7 och 8 och Fi31 (m) yrkande 4. Härigenom tillgodoses delvis motionerna Fi15 (kd) yrkande 7, Fi16 (c) yrkandena 19 och 22, Fi17 (fp) yrkandena 12 och 13 och Fi27 (fp, m, kd, c) yrkandena 1–3, 5, 7 och 8. Vi avstyrker propositionen i denna del och övriga motionsyrkanden.

2. Skattepolitikens inriktning – kd

Holger Gustafsson och Kenneth Lantz (båda kd) anför:

Kristdemokraterna förespråkar en social och ekologisk marknadsekonomi. Inom marknadsekonomin vill vi förena frihet och solidaritet. Grundläggande är frihet under ansvar. Strävan är att uppnå en balans mellan den enskildes och samhällets ansvarstagande. Enskilda initiativ och personligt ansvarstagande skall uppmuntras. Staten skall skapa förutsättningar för ett gott och stabilt företagsklimat, främja konkurrensneutralitet och särskilt ta hänsyn till småföretagens villkor. Statens uppgift är vidare att säkra social trygghet för alla samt att garantera att hänsyn tas till vad miljön tål. Kontrollinstrument och ekonomiska styrmedel måste användas för att påverka den ekonomiska aktiviteten till en långsiktigt hållbar produktion och konsumtion. Det är bra att regeringen återigen lyfter fram tanken om grön skatteväxling.

Kristdemokraterna ser det som en viktig uppgift att skapa en skattestruktur som gör att fler kan klara sig på sin egen lön och inte tvingas vara beroende

av bidrag för att få hushållsekonomin att gå ihop. Därför föreslås en rad åtgärder som gör att inkomsttagare får behålla en större del av sin egen lön och därmed får möjlighet att påverka och få kontroll över sin egen ekonomiska situation.

- Grundavdraget vid den kommunala beskattningen höjs till 17 100 kr år 2000 och till 20 300 kr år 2001. Grundavdragshöjningen omfattar skattepliktiga transfereringar och gäller även för pensionärer.
- Den nya värnskatten slopas. Den är ett brott mot de principer socialdemokraterna själva var med om att lägga fast i skattereformen 1990–1991 om att ingen skall betala mer än 50 % av en inkomstökning i skatt. Den är också ett brott mot de löften Socialdemokraterna ställde ut om att värnskatten under budgetsaneringsåren skulle vara tillfällig. Viktiga motiv för att inte ha extra hög statlig skatt på högre inkomster är också att utbildning med medföljande studieskulder måste löna sig. Om svenska studenter utbildar sig i Sverige, bör inte skattesystemet leda till att de sedan flyttar utomlands. Det är en framtidsinvestering att ha ett skattesystem som gör att utbildning lönar sig.
- Avdragsrätten för pensionssparande höjs till ett helt basbelopp per år och en avdragsrätt för sparande på individuella utbildningskonton införs från halvårsskiftet år 2000.
- Gränsen för avdrag för resor till och från jobbet sänks från 7 000 till 6 000 kr.
- Fastighetsskatten sänks i ett första steg till 1,4 % samt beräknas endast på den tredjedel av markvärdet som överstiger 150 000 kr. På så sätt försvinner de orimliga effekter som drabbat folk i exempelvis skärgårdsområden.

Kristdemokraternas förslag på familjeområdet innebär en avdragsrätt på maximalt 10 % av basbeloppet per månad för styrkta barnomsorgskostnader för alla barn mellan 1 och 3 år.

Grundbulten i kristdemokratisk ekonomisk politik är att ge stabila och goda villkor för fler och växande företag och därigenom öka sysselsättningen, minska arbetslösheten och trygga välfärden. I denna politik ingår bl.a. en kraftig sänkning av arbetsgivaravgifterna som är så utformad att den särskilt gynnar små och medelstora företag. På skatteområdet föreslås följande förändringar.

- Tjänstesektorn ges helt nya möjligheter att växa genom en 50-procentig skattereduktion för de privata hushållens köp av tjänster i det egna hemmet. Förslaget kan beskrivas som att det av Socialdemokraterna nyligen utvecklade ROT-systemet permanentas och utvidgas rejält, så att det vita priset halveras direkt vid köpet. Tjänster för upp till 50 000 kr per år kan köpas med en 50-procentig skattereduktion, som då uppgår till maximalt 25 000 kr per hushåll och år.
- Royaltyinkomster från patenterade uppfinningar skattebefrias under två år och beskattas därefter som inkomst av kapital.

- Ett yrkesfiskeavdrag införs för att ge yrkesfiskarna en internationell konkurrensneutralitet.
- Riskkapitalavdraget återinförs med ett tak på 100 000 kr.
- Dubbelbeskattningen på utdelningsinkomster från risksparande avskaffas.
- Förmögenhetsskatten avvecklas i två steg. År 2001 minskar den med 1 procentenhet och från 2002 avvecklas den helt. Avvecklingen finansieras med en höjning av bolagsskattesatsen till 30 %.
- Den särskilda löneskatten på vinstandelar för anställda avskaffas.
- Momsen på barnböcker och kulturmomsen reduceras.
- Fordonsskatten sänks och konkurrensvillkoren för åkeri- och transportsektorn förbättras genom gynnsammare skatteregler.
- Svenskt jordbruk får sänkta skatter på elkraft, eldningsolja och drivmedel för sina arbetsfordon. Jag återkommer till denna fråga i avvikande mening 13 Jordbrukets energibesättning.

Sammantaget sänks skatterna med 21 miljarder kronor år 2000, 33 miljarder kronor år 2001 och med 36 miljarder kronor år 2002.

Som anføres i motion Fi27 av Kenth Skårvik m.fl. (fp, m, kd, c) har de mindre företagen i dag problem med anskaffningen av riskkapital. Det finns därför skäl att genomföra en översyn av reglerna. Översynen bör omfatta reavinstbeskattningen, ökade möjligheter till vinstreservationer och andra stimulanser. Vidare bör företagens deklarationer förenklas och möjligheterna att få F-skattsedel förbättras.

Med det anförda tillstyrker vi motionerna Fi15 (kd) yrkande 7 och Fi27 (fp, m, kd, c) yrkandena 1–3, 5, 7 och 8. Härigenom tillgodoses delvis motionerna Fi14 (m) yrkandena 7 och 8, Fi16 (c) yrkandena 19 och 22, Fi17 (fp) yrkandena 12 och 17 och Fi31 (m) yrkande 4. Vi avstyrker propositionen i denna del samt övriga motionsyrkanden.

3. Skattepolitikens inriktning – c

Rolf Kenneryd (c) anför:

Centerpartiet förespråkar en tillväxtorienterad utveckling kombinerad med miljöansvar och social grundtrygghet. Företagande och kreativitet skall ha goda möjligheter att blomstra. Centerpartiet vill riva hindren för företagande genom enklare regler och ökad flexibilitet. Det behövs en regional balans med företagande och sysselsättning i hela landet. Socialt ansvar och gemenskap skall prägla samhället och ge trygghet åt alla. Jämställdheten och jämlikheten bör ökas inom alla områden i samhället. Decentralisering, trygghet och miljöhänsyn är ledord i Centerpartiets politik.

Centerpartiets långsiktiga mål för den ekonomiska politiken är en miljömässigt hållbar ekonomi. Vi eftersträvar stabilitet och balans i statens finanser och att återbetalningskravet över en konjunkturcykel skall uppnås.

Skatteväxlingen skall genomföras med sänkt skatt på arbete och ökad skatt på miljöstörande verksamhet.

Vi föreslår ett antal positiva skatteförändringar för främst de mindre företagen. Arbetsgivaravgifterna sänks för att skapa ett bättre företagsklimat och fler arbetstillfällen. Det finansieras via en grön skatteväxling med höjda miljö- och energiskatter. Med en klok skattepolitik och skatteväxling som stöd för miljö- och energipolitiken kan Sverige bli ett modernt land med avancerad teknik som svarar upp mot miljöns krav. En sådan utveckling stärker svenska företags internationella konkurrenskraft. Det finns inom miljöteknikområdet stora framtidsmöjligheter för expansion och nya jobb.

Centerpartiet arbetar för ett successivt sänkt skattetryck under denna mandatperiod. Ofinansierade skattesänkningar som förutsätter upplåning och undergräver statens ekonomi kan emellertid inte accepteras. Skattepolitiken skall främja ekonomisk tillväxt och skatt skall tas ut efter bärkraft. Skattesystemet skall gynna arbete och kunskap och stärka bl.a. människors ställning på arbetsmarknaden.

- Inkomstskatterna för människor med vanliga inkomster, dvs. låg- och medelinkomsttagare, skall sänkas. Vi förespråkar en varaktig lösning för sänkta inkomstskatter genom höjt grundavdrag för människor med små eller medelstora inkomster. Højningen av grundavdraget bör konstrueras så att den trappas upp till en viss nivå och därefter trappas ned så att just låg- och medelinkomsttagare omfattas. Centerpartiet godtar regeringens förslag om en tillfällig lättning i skattetrycket för dessa inkomstgrupper.
- Jordbrukets ”ryggsäck” lyfts av för att stärka dess internationella konkurrenskraft. Centerpartiet vidhåller tidigare förslag om att omgående minska belastningen på det svenska jordbruket med drygt 1,4 miljarder kronor per år. Vi återkommer till denna fråga i avvikande mening 13 Jordbrukets energibeskattnings.
- Yrkesfiskarna i Sverige måste få ett skatteavdrag vars utformning bör göras efter dansk modell, eftersom denna har godkänts av EG-kommisionen. Riksdagen har tidigare enhälligt beställt ett förslag om yrkesfiskeavdrag. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om yrkesfiskeavdrag i likhet med det som finns i Danmark.
- Inom tjänstesektorn finns möjlighet att skapa fler jobb och företag. Åtgärder behöver vidtas på skatteområdet för att stimulera tillkomsten av fler jobb och företag i denna sektor. Centerpartiet föreslår en 50-procentig skattesubvention på hushållstjänster som utförs i hemmet. Reduktionen bör gälla en arbetskostnad upp till 25 000 kr per år. Det möjliggör för fler människor att nyttja hushållstjänster och ökar valfriheten. Åtskilliga arbetstillfällen kan skapas. Den ”svarta” sektor som finns inom området kan övergå i en ”vit” och arbetstagarna införlivas i trygghetssystemen. Begreppet hushållstjänster omfattar tjänster som utförs i hemmet som tvätt, städning, omsorg och trädgårdsskötsel. Avdraget bör införas från januari 2000. I EU diskuteras förslag om lägre momsskattesats för delar av tjänstesektorn. Det är en inriktning Centerpartiet långsiktigt verkar för.

- Valfrihet och mångfald i boendet är grundpelare i bostadspolitiken. Centerpartiet arbetar för en ökad neutralitet mellan boendeformerna och långsiktigt lägre boendekostnader. Fastighetsskatten bör sänkas. Det är särskilt viktigt för fastboende i attraktiva områden för fritidsboende. Det måste betecknas som orimligt att fiskare, hantverkare, pensionärer m.fl. tvingas flytta på grund av att deras hus ligger i ett attraktivt fritidshusläge. Det skulle leda till att dessa områden inom kort skulle bestå enbart av fastigheter som ägs av fritidsboende. Det skulle i sin tur utarma den offentliga servicen, landskapsbilden och kulturen i sådana områden av landet. Frågeställningen behandlas nu av Fastighetsbeskattningskommittén vars ställningstagande redovisas under maj månad. Det är utomordentligt viktigt att förslag läggs fram under hösten med sikte på retroaktiv lättnad även för 1998.
- Det framtida energiskattesystemet anpassas till den överenskommelse som finns om övergång till ett hållbart energisystem. Genom att skatteväxla på det sätt som Centerpartiet föreslår kan skatterna på arbete sänkas och skatterna på sådant som är skadligt för miljön höjas. Kärnkraften orsakar kostnader historiskt, i nutid och i framtid. Som ett led i påskyndandet av energiomställningen bör produktionen beskattas i högre mån. Vi föreslår en höjning av produktionsskatten på el från kärnkraft med 1 öre per kWh från år 2000 och därefter en årlig ökning. Kväveoxidutsläppen har stadigt ökat. En kväveoxidskatt bör tas ut med 10 kr per kg NO_x för pannor med en större effekt än 5 MW och med en nyttiggjord energiproduktion större än 20 GWh. Centerpartiet föreslår att den fastighetsskatt på äldre vattenkraft som regeringen sänkte förra året återinförs. Motivet till sänkningen var att den gynnade den elintensiva industrin, men det saknas belägg för att så skulle vara fallet. Vi föreslår att en miljöskatt på flyg införs med ett belopp per passagerare och resa, vilket innebär att de största flygplanen med flest resenärer får bära de största kostnaderna. Detta är fullt rimligt med tanke på att flygplatserna har dimensionerats för dessa plan.

Vidare avser Centerpartiet – i första hand inom ramen för de fortsatta skatteöverläggningarna – att verka för att ytterligare förändringar genomförs när det finns ett utrymme för dem. Förmögenhetsskatten bör fasas ut ur det svenska skattesystemet. I ett första steg bör sambeskattningen avskaffas och därefter bör en utfasning i två steg genomföras. Det tillfälliga ROT-avdraget med skatteavdrag för reparation och om- och tillbyggnad av bostäder har varit framgångsrikt och det är nu dags att gå vidare med ett permanent ROT-avdrag kopplat till en schablonintäkt.

Centerpartiet har varit pådrivande för att sänka ägarbeskattningen för de onoterade bolagen. Dubbelbeskattningen av dessa bolag har lindrats och det positiva räntefördelningsunderlaget har höjts. Kommandit- och handelsbolagen bör få en motsvarighet till den lönesummeanknutna nedsättningen genom att en större del av det egna kapitalet får tas ut skattefritt. Dubbelbeskattningen bör enligt vår mening avskaffas på sikt. Den särskilda löneskatten på avsättning till anställdas vinstandelsstiftelser bör avskaffas.

Det är bra att regeringen kommer att tillsätta en utredning om de s.k. 3:12-reglerna. Enligt vår mening bör begränsningsbeloppet vid beräkning av lönesummeunderlag sänkas från tio basbelopp till fem basbelopp.

Med det anförda tillstyrker vi motion Fi16 (c) yrkandena 9, 13, 15–17, 19, 21 och 22. Härigenom tillgodoses delvis motionerna Fi14 (m) yrkandena 7 och 8, Fi15 (kd) yrkande 7, Fi17 (fp) yrkandena 12 och 13, Fi27 (fp, m, kd, c) yrkandena 1–3, 5, 7 och 8 och Fi31 (m) yrkande 4. Vi avstyrker propositionen i denna del och övriga motionsyrkanden.

4. Skattepolitiken m.m. – fp

Johan Pehrson (fp) anför:

Sverige behöver mest av allt jobb och tillväxt. När skatterna, som i dag, är för höga på bl.a. arbete innebär det att jobb inte kommer till, att svartjobben ökar och att utbildning inte lönar sig. Effekten av detta blir i förlängningen mindre resurser till alla, den offentliga sektorn i allmänhet och ännu tuffare marginaler för dem som har det som allra kämpigast i synnerhet. Skattepolitiken måste därför successivt läggas om för att så långt möjligt underlätta för fler människor att få ett arbete, tjäna egna pengar och därmed själva ta makten över sina liv.

Folkpartiet anser det motiverat med skatt av tre skäl, för att betala för den offentliga verksamheten, för att kunna fördela resurser mer jämlikt och för att minska produktion och konsumtion av sådant som har negativa externa effekter. Skatter behövs för att finansiera genuint gemensamma nyttigheter som ingen annan än det offentliga kan eller bör svara för. Det gäller sådant som rättsväsende, försvar, grundforskning och sådana sociala åtaganden där marknadslösningar inte är möjliga eller lämpliga, t.ex. när det gäller stöd till människor med funktionshinder. För att skapa ett samhälle där alla människor har chansen att växa krävs skatteinkomster för att betala för såväl generella barnbidrag, tillräckligt med personal i äldreården som pensionstillskott.

En liberal skatte- och utgiftspolitik är väsensskild från en socialistisk. Skatter skall inte tas ut med en krona mer än nödvändigt, och vad Sverige verkligen behöver är fler skattebetalare, inte fler skatter. Samtidigt är vi starkt medvetna om att drastiska förändringar från det nuvarande högskattesamhället inte är möjliga utan hänsynstagande till samhällsekonomisk stabilitet och till att människor planerat sitt liv och sin vardag till nuvarande skatte- och utgiftssystem även då detta inte är hållbart i längden. Förändringar måste därför ske med sådana hänsynstaganden.

Att skapa större egna marginaler för människor ger dessa större möjlighet att bestämma själva, och vi tycker därför det är viktigt att kommande statsfinansiella utrymmen framför allt används för att sänka skatter mer än att öka de offentliga utgifterna.

Folkpartiet vill ha en återgång till principerna i 1990/91 års skattereform. Som vi redovisat tidigare måste denna återgång ske stegvis. Vi prioriterar de skattesänkningar som har störst effekt på tillväxt och sysselsättning.

I det följande redovisas främst de skattesänkningar som prioriteras på grund av deras effekt på sysselsättning och tillväxt. De finansieras med utgiftsbegränsningar.

- Värnskatten bör slopas. Den tjänar endast till att på marginalen minska utbytet av arbete, studier och allmän förkovran. Dess anhängare har på intet sätt kunnat visa att den leder till ett rättvisare samhälle eller större acceptans av nödvändiga besparingar. Värnskatten slopas fr.o.m. år 2000.
- Dubbelbeskattningen av aktieutdelning bör avskaffas. Först beskattas vinsten i företaget, sedan en gång till hos ägaren. Detta är främst en skatt riktad mot enskilda smärre aktieägare och företagsägare som expanderar. De stora institutionerna är undantagna medan alla de nästan 5 miljoner individer som äger aktier främst via aktiefonder drabbas. Man kan inte undgå intrycket att syftet är att hindra människor att skaffa sig en liten buffert mot oförutsedda händelser. Dubbelbeskattningen av aktieutdelning avskaffas under mandatperioden.
- Folkpartiet vill införa ett system med kompetenskonton som brukar uttryckas som ett ”friår mitt i livet” för att kunna studera, starta ett eget företag eller liknande. Man bör kunna ta ut av pensionssparande i förväg för sådana ändamål. Ett steg på vägen mot att göra detta möjligt är att höja avdragsrätten för pensionssparande, från för närvarande ett halvt basbelopp till ett och ett halvt basbelopp.
- Förmögenhetsskatten drabbar ägare av mindre och medelstora företag eller personer som t.ex. äger ett småhus i ett område med höga taxeringsvärden och som amorterat ned lånen. Förmögenhetsskatten bör avskaffas. Ett första steg är att höja fribeloppet, att avskaffa sambeskattningen och att sänka den andel av aktiers marknadsvärde som skall beskattas. Hänsyn tas därmed till den större risk som aktier innebär. På tre fyra års sikt skall förmögenhetsskatten avskaffas.
- 100 miljoner kronor avsätts för en lättnad i fastighetsskatten för dem som är bofasta i attraktiva fritidsområden.
- Vi föreslår att ett förvärvsavdrag införs redan år 2000. Härigenom löser vi frågan om avgiftsväxling i det nya pensionssystemet, samt har metoden för fortsatta allmänna inkomstskattesänkningar klar. Med en avgiftshöjning som ger 8 miljarder kronor, regeringens skattereduktion om 3 miljarder kronor och ytterligare 3 miljarder kronor finansierat med besparingar uppgår utrymmet för ett förvärvsavdrag till 14 miljarder kronor första året. Detta ger ett förvärvsavdrag om ca 5,5 % av inkomsten mot kommunalskatten. Vid en taxerad inkomst på t.ex. 200 000 kr om året betyder det ett avdrag på 11 000 kr.
- För att få större fart på sysselsättningstillväxten i den privata tjänsektorn vill Folkpartiet genomföra en skattesänkning på hushållstjänster så att en ny vit marknad kan etableras. De möjligheter som i dag finns att köpa tjänster är förbehållet de rika eller dem som köper svarta tjäns-

ter. En skattesänkning enligt vårt förslag skulle göra svart till vitt och skapa nya jobb. Det kortsiktiga skattebortfallet kan beräknas till ca 1 miljard kronor.

Sammantaget räknar vi med finansierade skattesänkningar direkt inriktade på jobb och tillväxt på drygt 20 miljarder kronor vid mandatperiodens slut. Denna skattesänkning motsvarar ca 2 % av det offentliga totala skatteintäkter.

Ytterligare förbättringar genomförs om utrymme finns. Om regeringens kalkyler håller och överskotten blir i enlighet med prognoserna kan förvärvs-avdraget höjas till 8,5 % år 2001 vilket betyder 17 000 kr i avdrag och till ca 12,5 % år 2002 vilket betyder 25 000 kr i avdrag. Vidare höjs brytpunkten för den statliga inkomstskatten till en nivå som gör att endast 15 % betalar statlig inkomstskatt och därefter till sju och ett halvt basbelopp så att den statliga inkomstskatten inträder då de obligatoriska försäkringsavgifterna upphör. Även på kapitalbeskattningssidan genomförs ytterligare sänkningar, framför allt i form av minskad reavinstbeskattning. Folkpartiet siktar på en återgång till halverad reavinstskatt på kapitalinkomster.

Det behövs ett myller av små företag som startar, lever och frodas och växer. Trots att det tycks råda stor enighet över partigränserna om att det behöver bli enklare att starta och driva företag i Sverige har inget av vikt skett för att förbättra villkoren för företagarna under mandatperioden. Livet måste bli enklare för den som vill bli eller är företagare.

Vi anser att alla som vill skall kunna få ut en F-skattsedel för att kunna bedriva verksamhet i egen regi, givetvis under förutsättning att man inte har näringsförbud, skatteskulder sedan tidigare eller på annat sätt befinner sig i en sådan situation att F-skattsedeln omedelbart skulle återkallas. Vidare bör företagen slippa debiteringen av preliminär skatt och i stället få betala in skatten i förhållande till faktiskt intjänad inkomst för månaden som gått. Enmans- och fåmansföretag bör få en förenklad blankett där företagaren redovisar totala inkomster, löner och avgifter och en schablon för kostnader. Schablonavdraget skall täcka det som en modern tjänsteföretagare kan tänkas behöva: mobiltelefon, porto, resor, papper och pennor. Schablonavdraget bör därför vara en viss del av omsättningen upp t.o.m. förslagsvis 50 000 kr per år. Företagarna bör åter få en möjlighet att betala in skatt på förfallodagen. Skattetillägg för periodiseringsfel i momsredovisningen bör slopas. Servicecheckar som gör det enkelt att anlita andra för arbete bör införas. Ytterligare förslag som Folkpartiet verkar för är en möjlighet att få uppskov med bolagsskatten så länge pengarna inte tas ur företaget, slopade sociala avgifter på vinstandelar och generösare och enklare avdragsregler för företagare med hemmet som arbetsplats.

Med det anförda tillstyrker vi motion Fi17 (fp) yrkandena 12 och 13. Härigenom tillgodoses delvis motionerna Fi14 (m) yrkandena 7 och 8, Fi15 (kd) yrkande 7, Fi16 (c) yrkandena 19 och 22, Fi27 (fp, m, kd, c) yrkandena 1–3, 5, 7 och 8 och Fi31 (m) yrkande 4. Vi avstyrker propositionen i denna del och övriga motionsyrkanden.

Rolf Kenneryd (c) anför:

Centerpartiet anslår 1 250 miljoner kronor till kommunerna för ökade satsningar på vård, skola och omsorg under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna och avvisar därför regeringens förslag om att en del av den statliga inkomstsikten skall anses utgöra kommunal inkomstsikt.

Jag tillstyrker motion Fi16 yrkande 10.

6. Sänkt fastighetsskatt på bostadshyreshus – m

Carl Fredrik Graf, Carl Erik Hedlund, Marietta de Pourbaix-Lundin och Catharina Hagen (alla m) anför:

Vi har föreslagit att fastighetsskatten på bostäder sänks till 1,2 % år 2000, till 1,1 % år 2001 och till 1,0 % år 2002. Vi har dessutom föreslagit att orimliga regionala skillnader vid fastighetsbeskattningen lindras genom att endast hälften av markvärdet beskattas fr.o.m. år 2000. En ytterligare åtgärd som vi vill vidta är att införa ett tak för den del av markvärdet som beskattas.

Mot bakgrund av att vi lagt fram förslag om skattesänkningar som går längre än regeringens tillfälliga skattesänkning för bostadshyreshus avstyrker vi detta. Vi avstyrker således propositionen yrkande 27.

7. Sänkt fastighetsskatt på bostadshyreshus – kd

Holger Gustafsson och Kenneth Lantz (båda kd) anför:

Fastighetskatten plågar många, inte minst folk med låga inkomster, och ger på grund av sin utformning orimliga effekter.

Regeringens förslag om en fortsatt tillfällig nedsättning av fastighetskatten för bostadshyreshus är inte långsiktigt.

Kristdemokraterna föreslår att fastighetsskatten på bostäder sänks till 1,4 % och att skatten endast beräknas på en tredjedel av det markvärde som överstiger 150 000 kr. På så sätt försvinner de orimliga effekter som exempelvis drabbat folk i skärgårdsområden. Förändringen genomförs redan fr.o.m. år 2000.

Med det anförda tillstyrker vi motion Fi16 yrkande 6 och avstyrker propositionen yrkande 27.

8. Sänkt fastighetsskatt på bostadshyreshus – c

Rolf Kenneryd (c) anför:

Valfrihet och mångfald i boendet är grundpelare i bostadspolitiken. Centerpartiet arbetar för en ökad neutralitet mellan boendeformerna och långsiktigt lägre boendekostnader. Det förbättrade ekonomiska läget har inneburit mer än en halvering av räntorna. Detta har hyresgästerna ännu inte fått till del av. Regeringens förslag om en förlängning av den tillfälliga sänkningen av fastighetsskatten är alltför kortsiktigt och ger inte heller önskad effekt för

hyresgästerna. Det är orealistiskt att räkna med att fastighetsägarna kommer att sänka hyran under kort tid för att sedan åter höja den. Sådana svängningar är inte heller önskvärda då de försvårar hushållens planering av privatekonomin. Vi avvisar därför regeringens förslag. Inriktningen bör enligt vår mening vara mot åtgärder som leder till stabilt och långsiktigt lägre boendekostnader. Den parlamentariskt sammansatta Fastighetsbeskattningskommittén gör även en allmän översyn av fastighetsskatten. Centerpartiet deltar konstruktivt i utredningens arbete.

Centerpartiet har varit särskilt ihärdigt när det gäller att hitta lättnader för dem som drabbats särskilt hårt av höjda taxeringsvärden vid förra taxeringstillfället, nämligen fastboende i attraktiva skärgårdsområden och andra fritidshustäta områden. Det måste betecknas som orimligt att fiskare, hantverkare, pensionärer m.fl. tvingas flytta på grund av att deras hus ligger i ett attraktivt fritidshusläge. Det skulle leda till att dessa områden inom kort skulle bestå enbart av fastigheter som ägs av fritidsboende. Det skulle i sin tur utarma den offentliga servicen, landskapsbilden och kulturen i sådana områden av landet. Frågeställningen behandlas nu av Fastighetsbeskattningskommittén, vars ställningstagande redovisas under maj månad. Det är utomordentligt viktigt att förslag läggs fram under hösten med sikte på en retroaktiv lättnad även för 1998. Detta bör ges regeringen till känna.

Jag tillstyrker med det anförda motion Fil16 yrkande 18 och avstyrker propositionen yrkande 27.

9. Reavinstbeskattning av fastigheter – m, kd, c

Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Kenneth Lantz (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Rolf Kenneryd (c) och Catharina Hagen (m) anför:

För den som har innehaft en fastighet under lång tid kan det vara mycket svårt och ibland så gott som omöjligt att fastställa en korrekt beräknad vinst. Genom särskilda övergångsbestämmelser med schabloniserade anskaffningsvärden och möjligheter till uppräkningskostnaden har konsekvenserna av reglernas komplexitet varit förhållandevis rimliga, även vid långa fastighetsinnehav. Övergångsreglerna upphör emellertid att gälla med 1999 års utgång.

Om övergångsreglerna inte ersätts med något annat regelsystem kommer svårigheterna för de skattskyldiga att redovisa en korrekt reavinstberäkning att öka markant. Säljarna kan tvingas lämna en redogörelse för investeringar, värdeminskningssavdrag m.m. för en tidsperiod om ca 50 år. Motsvarande svårigheter uppkommer för skattemyndigheten att kontrollera lämnade deklarationer med hänsyn till att myndigheten saknar relevanta registeruppgifter. Detta leder till en stor rättsosäkerhet och godtycke i beskattningen där de fåtal skattskyldiga som behärskar de gällande reglerna får en högre beskattning än de som omedvetet eller medvetet lämnar felaktiga deklarationer. Det är angeläget att skattesituationen för de många gamla fastighetsinnehav som i dag kan utnyttja övergångsregeln men som efter 1999 är nödsakade att försöka räkna fram den nominella reavinsten klarläggs.

Redan våren 1998 uppmärksammade skatteutskottet regeringen på att det krävs besked om vad som skall hända efter det att övergångsregeln löper ut den 31 december 1999. Efter ytterligare påstötningar klargör regeringen nu i vårpropositionen till sist att man inte har för avsikt att vidta någon åtgärd och aviserar en mindre förändring som innebär att det s.k. stickåret flyttas framåt i tiden. Vi anser att detta är otillräckligt.

Regeringens intentioner att flytta fram det s.k. stickåret från 1952 till "ett år kring 1980" gör dessutom att ännu fler fastighetsägare än tidigare hamnar i ett osäkert läge. Den nuvarande övergångsregeln ger möjlighet att antingen välja 150 % av 1952 års taxeringsvärde eller den faktiskt erlagda köpeskillingen vid förvärvstillfället plus uppräkningskostnader för nedlagda förbättringskostnader efter 1952. Om övergångsregeln slopas och stickåret flyttas fram till omkring 1980 leder det till att de fastighetsägare som gjort förbättringar dessförinnan ej kan räkna med dessa.

Vi föreslår, mot bakgrund av de svårigheter som uppkommer vid generationsskiftet av bostäder och familjeföretag, att de nuvarande övergångsreglerna förlängs och att en utredning tillsätts för att se över och lägga fram förslag om nya reavinstregler som kan gälla permanent.

Vi ställer oss bakom de aktuella motionsyrkandena.

10. Fåmansföretag och generationsskiftet – m, kd

Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Kenneth Lantz (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) anför:

Vi anser att det är angeläget att diskriminerande särregler för fåmansföretag elimineras.

Bestämmelserna om beskattning av fåmansföretagares utdelning (3:12-reglerna) måste ges en rimligare utformning. I dag beskattas all utdelning över en viss nivå som arbetsinkomst. På detta sätt begränsas möjligheterna att bedriva högavkastande verksamhet i små företag. Vi anser att reglerna bör förändras och en utgångspunkt bör vara att delägare som redovisar en rimlig arbetsinkomst skall ha rätt att betrakta övrig avkastning som utdelning.

Arvs- och gåvoskatten försvårar och fördyrar generationsskiftet i familjeägda företag. Genom att medel för att betala skatten i allmänhet måste tas ur företaget försvagas detta finansiellt av arvsskiftet. Konsekvenserna blir särskilt allvarliga för mindre och medelstora familjeföretag.

Vi anser att det är viktigt att den aviserade översynen av 3:12-reglerna och problemen kring fåmansföretagens generationsskiftet bedrivs skyndsamt och att målet bör vara att regeringen återkommer med ett förslag under hösten. Det anförda bör riksdagen med anledning av de nu aktuella motionerna som sin mening ge regeringen till känna.

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Johan Pehrson (fp) och Catharina Hagen (m) anför:

Regeringen avser att senare återkomma med förslag om nedsättning av förmånsvärdet för elbilar, elhybridbilar och bilar som drivs med alternativa bränslen. Arbetet är inriktat på att nedsättningen skall gälla fr.o.m. inkomståret 1999.

Vi menar att en lagändring med denna inriktning är viktig för att öka intresset för miljövänliga bilar och att det är uppenbart att regeringens avsiktsförklaring inte är tillräcklig för att påverka försäljningen av miljövänliga bilar under 1999. Det hjälper inte att regeringen säger sig ha för avsikt att ändra reglerna retroaktivt.

Här krävs klara besked om försäljningen skall komma i gång. Riksdagen bör redan nu besluta att förmånsvärdet inte skall vara högre för en elbil, elhybridbil eller en bil som drivs med alternativt bränsle än motsvarande förmånsvärde för en bensindriven bil.

Vi föreslår att riksdagen fattar beslut om den lagändring som är nödvändig och tillstyrker således motion Fi31 yrkande 5. Härigenom tillgodoses även motion Fi30.

12. Biodrivmedel – m, kd, c

Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Kenneth Lantz (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Rolf Kenneryd (c) och Catharina Hagen (m) anför:

Införande av biodrivmedel är ett viktigt led i att minska de klimatförändrande gaserna och miljöanpassa transportsystemet. Regeringen har i flera propositioner uttalat ambitionen att biodrivmedel skall vara skattebefriade under fem + tre + tre år. Branschen och kommunerna har tagit fasta på detta och har påbörjat en produktion och introduktion av dessa miljöanpassade drivmedel. Runt om i Sverige pågår ett arbete med att förverkliga de högt ställda målen att bli fossilbränslefria kommuner.

Regeringen, Miljöpartiet och Vänstern sviker nu samtliga som har trott på tidigare utfästelser. En uthållig satsning på drivmedel förutsätter skattebefrielse under en längre period. Regeringen lägger en död hand över en bransch som vill förverkliga samhällets miljömål och ger därmed helt fel signaler till branschen. Vi anser att riksdagen måste avvisa regeringens bedömning att skatt skall tas ut på biodrivmedel från år 2004. Skattebefrielsen måste gälla i enlighet med tidigare gjorda utfästelser, dvs. elva år.

Regeringen skriver att man avser att lämna in en ansökan till kommissionen för att kunna medge skattebefrielse för biodrivmedel. Andra länder som har satsat på biodrivmedel tillämpar möjligheten till undantag för pilotanläggningar. Regeringens initiativ skapar stor osäkerhet och är inte seriöst, när man samtidigt aviserar ett borttagande av skattebefrielsen. Så sent som

hösten 1998 lovade regeringen branschen att inte göra en sådan framställan till EG-kommissionen.

Vi anser att riksdagen bör ge regeringen till känna att biodrivmedel också fortsättningsvis skall vara skattebefriade och att någon särskild framställan till EU om detta inte bör aktualiseras.

Med det anförda tillstyrker vi motionerna Fi31 yrkande 3, Fi15 yrkande 8, Fi16 yrkande 14 och Fi34.

13. Jordbrukets energibeskattnings – m, kd, c

Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Kenneth Lantz (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Rolf Kenneryd (c) och Catharina Hagen (m) anför:

Sveriges bönder bär på en ”ryggsäck” av betydligt högre skatter och avgifter än kollegerna inom EU. Sveriges bönder betalar dessutom en högre skatt på el och eldningsolja än annan tillverkningsindustri.

De förväntningar som fanns på att regeringen i vårpropositionen skulle föreslå ett borttagande av jordbrukets särskatter har kommit på skam. Det enda som regeringen och dess samarbetspartier, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, förmår är allmänna resonemang.

Vi är beredda att omgående minska belastningen på det svenska jordbruket med drygt 1,4 miljarder kronor per år för att förstärka dess internationella konkurrenskraft. Redan från år 2000 bör hela ”ryggsäcken” lyftas av.

Våra förslag innebär bl.a. att jordbrukets elkraft och eldningsolja skall beskattas som inom industrin och att jordbrukarna slipper den extra belastning som dieselskatten utgör.

Vi anser att regeringen bör återkomma med ett skyndsamt förslag som innebär att jordbrukets ”ryggsäck” lyfts av redan fr.o.m. år 2000.

Med det anförda tillgodoses i allt väsentligt de nu aktuella motionerna.

14. Utgiftsområde 3 – m

Carl Fredrik Graf, Carl Erik Hedlund, Marietta de Pourbaix-Lundin och Catharina Hagen (alla m) anför:

Smugglingen av cigaretter har ökat kraftigt trots den skattesänkning som riksdagen fattat beslut om. För att stärka gränsskyddet bör utgiftsområdet tillföras ytterligare 50 miljoner kronor under vart och ett av åren 2000–2002.

Vi tillstyrker motion Fi14 yrkande 5.

15. Utgiftsområde 3 – kd

Holger Gustafsson och Kenneth Lantz (båda kd) anför:

Kristdemokraterna gör bedömningen att utgiftsområde 3 bör tilldelas större resurser än regeringen föreslagit.

Vi anser att den svarta marknaden har en skadlig omfattning i Sverige. Ett flertal studier och utredningar bekräftar detta. Den svarta sektorn snedvrider

konkurrensen mellan företag och förändrar affärsmoralen på ett negativt sätt. I syfte att hålla tillbaka den svarta sektorn måste skattekontrollen effektiviseras ytterligare. Därför vill vi anslå 200 miljoner kronor mer per år än regeringen för ökad skattekontroll. Det handlar dels om att öka beskattningens effektivitet, dvs. förhållandet mellan debiterad skatt och rätt skatt, dels upp-bördseffektiviteten, dvs. förhållandet mellan debiterad skatt och faktiskt inbetald skatt. Tidigare erfarenheter visar att satsningar på detta område ger minst sex gånger pengarna tillbaka.

EG:s regelverk inom tullens område är i huvudsak genomfört. Ett ökat samarbete mellan medlemsländerna för att minska smuggling och annan ekonomisk brottslighet kräver ökade resurser.

Kristdemokraterna anser att anslaget till Tullverket skall ökas med 80 miljoner kronor per år, utöver vad regeringen föreslagit, för att förstärka kontroll och spaning av illegal införsel av bl.a. narkotika, vapen, alkohol, tobak och övriga skattepliktiga varor.

Ramen för utgiftsområdet bör därför sammantaget utökas med 280 miljoner kronor åren 2000–2002. Vi tillstyrker således motion Fi15 yrkande 4.

16. Utgiftsområde 3 – c

Rolf Kenneryd (c) anför:

Införseln av narkotika och andra droger till Sverige har ökat i omfattning. Tullen behöver stärkta resurser för att kunna sköta bevakning och omhändertagande av smuggelvaror. Användandet av s.k. narkotikahundar i tullarbetet är ett av de bästa sätten att snabbt hitta gömda droger. Vi anser att utgiftsramen bör höjas med 10 miljoner kronor för att ge tullmyndigheterna möjlighet att skaffa fler narkotikahundar.

En mycket stor summa pengar undanhålls varje år de svenska skattemyndigheterna. Detta är till stor nackdel för statsfinanserna och den allmänna skattemoralen. Skatteförvaltningen bör intensifiera arbetet för att få in de undanhållna skatterna. Detta bör dock kunna ske genom effektiviseringar inom anslagsramarna.

Jag tillstyrker motion Fi16 yrkande 23 om en höjning av utgiftsramen för utgiftsområde 3 med 10 miljoner kronor åren 2000–2002.

17. Utgiftsområde 3 – fp

Johan Pehrson (fp) anför:

Folkpartiet föreslår att skattemyndigheternas resurser förstärks för att verksamheten skall bli effektivare och dra in mer skatteintäkter. Förstärkningen bör uppgå till 150 miljoner kronor.

Jag tillstyrker motion Fi17 yrkande 4 om en höjning av utgiftsramen för utgiftsområde 3 med 150 miljoner kronor åren 2000–2002.

Taxeringsvärden och underlag för fastighetsskatt år 2000 – c

Rolf Kenneryd (c) anför:

Regeringen aviserar att de nu frysta taxeringsvärdena för småhus kommer att anpassas till de nya marknadsvärdena år 2001. Om och när så sker är det enligt min mening absolut nödvändigt att skattesatsen sänks i minst motsvarande mån.

Det går att leva med höjda taxeringsvärden, men inte med höjda fastighets-skatter !!!

Till finansutskottet	1
Sammanfattning	1
Inledning	2
STATSBUDGETENS INKOMSTER	2
Skattepolitikens inriktning	2
Skatt på inkomst	9
Kreditering av anställningsstöd på skattekonto	9
Det fasta beloppet vid beskattningen av förvärvsinkomster	9
Skatt på egendom	10
Sänkt fastighetsskatt för bostadshyreshus	10
Taxeringsvärden och underlag för fastighetsskatt år 2000	11
Reavinstbeskattning av fastigheter	11
Fåmansföretag och generationsskiften	13
Skatt på varor och tjänster	14
Elbilar, elhybridbilar och bilar som drivs med alternativa bränslen	14
Biodrivmedel	15
Jordbrukets energibeskattnings	16
UTGIFTSOMRÅDEN	17
Preliminär fördelning på utgiftsområden 2000–2002	17
Avvikande meningar	20
1. Skattepolitikens inriktning – m	20
2. Skattepolitikens inriktning – kd	23
3. Skattepolitikens inriktning – c	25
4. Skattepolitiken m.m. – fp	28
5. Det fasta beloppet – c	31
6. Sänkt fastighetsskatt på bostadshyreshus – m	31
7. Sänkt fastighetsskatt på bostadshyreshus – kd	31
8. Sänkt fastighetsskatt på bostadshyreshus – c	31
9. Reavinstbeskattning av fastigheter – m, kd, c	32
10. Fåmansföretag och generationsskiften – m, kd	33
11. Elbilar, elhybridbilar och bilar som drivs med alternativa bränslen – m, fp	34
12. Biodrivmedel – m, kd, c	34
13. Jordbrukets energibeskattnings – m, kd, c	35
14. Utgiftsområde 3 – m	35
15. Utgiftsområde 3 – kd	35
16. Utgiftsområde 3 – c	36
17. Utgiftsområde 3 – fp	36
Särskilt yttrande	37
Taxeringsvärden och underlag för fastighetsskatt år 2000 – c	37